

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmintetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy disztribúcióval vagy közvetlenül elraktartott hirdetésekért természetesen szerint minden négyzet centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az új magyar esküdtzék

és az esküdtbíró elölti bünvádi eljárás.

(Népszerű ismertetés az esküdték számára.)

Irtá: Finkey Ferenc dr. sárospataki jogtanár.*)

Utányomás joga fentartva.

Bevezetés.

1900. január 1-én egy nagy reform lép életbe hazánkban. Az új bünvádi eljárási törvények e napon kezdik meg pályafutásukat. Ezzel a büntető igazságszolgáltatás terén is, melyben eddig csak a bírói gyakorlat, illetőleg az erdélyi részeken és Fiumében egy az abszolút korból fenmaradt reakcionárius osztrák törvény s különféle elavult, már Ausztria által is rég eldobott pátensek és miszteri rendel tek képezték a jogforrást, az egész országban a törvény uralma áll be s megszűnik végre az a szégyenteljes állapot, hogy az egységes magyar államban a büntető igazság határeleken szolgáltattatik ki s megváltozik az a szintén nem nagy dicsőségünkre szolgáló helyzetünk, mely szerint csaknem egyedül állottunk az európai művelt államok közt, ahol a polgárok személyes szabadságjogainak védelme és korlátozása nem a törvényre, hanem a bíróságok belátására és tetszésére volt bízva.

Az új bünvádi eljárás, mely a mai helytelen állapotokat gyökeresen megváltoztatja, három törvénycikkbe lett kodifikálva s ezek fogják jövőre a büntető igazságszolgáltatás biztos alapjait képezni hazánkban, u. m. az 1896. 33. tv. c. »A bünvádi perrendtartásról«, — az 1897. 33. tv. c. »Az esküdtbíróokról« és az 1897. 34. tv. c. »A bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről.«

E három törvénycikk életbeléptését nemcsak azért lehet a legnagyobb örömmel üdvözlőnk, mert ezek által a jogbiztonság és a polgári szabadság az eddiginél szilárdabb alapot és újabb biztosítékokat nyer s hazánk ezzel is szorosabb rokonságba jut a művelt nyugati államokkal, hanem főképp azért, mert ezen új törvények igen sok és fontos reformot tartalmaznak, melyek mai igazságszolgáltatásunkat tetemesen javítani fogják, az önkényes és igazságtalan ítéletek keletkezését

*) Jelen közlemény füzet alakjában kiadóhivatalunkban megszerezhető. Ára portómentesen 40 kr.

TÁRCA.

A császári pár elmaradt utazása.

— Egykoru naplóföljegyzés. —

... Öfelségének fogadtatása tartja figyelembe az embereket — és én őszintén megvalom, nem helyeslem azokat a híreket, melyek a pesti fogadtatás fényét kétségbe hozzák. — Nem lehet előhozni oly okot, mely a császárnak és császárnénak országunkba ünnepies bevonulása s fogadtatása alkalmával a fénynek akadályát szolgáltatná, hogy azt felsőbb helyen makacságnak ne magyarázhatnánk. Itt az okosság, a szitáció helyes felfogásában áll. Itt nincs helye: tronfot-tronffal! Rajtuk csak és egyedül csak Öfelsége segíthet, és pedig mert ő is ember s az emberi természetet soha egy koronás fő, valamint a republikai prezidens sem vehet el: igen természetesen, hogy ő is ott, hol erényében jó szívet lát, inkább s örömebb hajlandó oly fejedelmi tényre, mit mi jótéviségnek mondhatunk, — inkább hamarabb határolhatja el magát oly lépésre, mely nemzeti szempontból is tekintve, óhajtásunk. Ily alkalommal meg kell tenni mindent és akkor mondható el: „salvavi animam meam!” (megnyugtattam a lelkiismeretemet.)

Felséges urunknak olaszországi útját fény környezte . . . Magyarországot határának átlépésével, milliók áldáskívánása között, a legnemessebb üdvözléssel, a nép szeretete nyilvánításával találkozott.

Óhajta várta a megye fejedelmét, kinek

jobban meg fogják nehezíteni s mert végre a politikai szabadság is, t. i. az államhatáron való részvétel, egy új politikai és jogi intézmény behozatalával, bővülni, növekedni fog.

Bármily lényegesek mindezen reformok s bármint vonatkoznak épp az egyes polgárokra, így például az előzetes letartóztatás idejének meg rövidítése, a védelemnek s a terhelt érdekeinek nagyobb méltánylása, a vizsgálat és a vád alá helyezés fakultatív vá tetele, a perorvoslatok elintézésének a szóbeliség elvére fektetése, a járásbíró elölti eljárás kiterjesztése és alaposabb tetele stb. mindezek a nagy közönséget, a nem jogász-embereket közvetlenül nem igen érdeklik s azok megismerése és átértése sok idejükbe és fáradságukba kerülne. Azonban van e reformok közt egy olyan, melyet minden intelligens ember megérthet s melyet nemcsak meg lehet, de meg kell ismernie, mert az egyenesen és közvetlenül a nem jogász-embereket, az u. n. laikus férfiakat érdekli. Ez a reform, mely egyszersmind az új büntető eljárási törvények legnagyobb jelentőségű és hatású reformja: az esküdtzék hatáskörének kiterjesztése a közönséges bűncselekményekre.

Az esküdtzék intézmény ugyan ma nem mondható teljesen új intézménynek hazánkban, mert a sajtószabadságot biztosító 1848. 18. tv. c. a sajtó utján elkövetett bűncselekményeket, az u. n. sajtóvétségeket, esküdtzék elbírálása alá utasította s 1867 óta, amikor ez a törvény — a közbejött szomorú korszak elmúltával — megvalósulhatott, máig esküdtzék döntenek a sajtóvétségek felett. Azonban miután a sajtóvétségek aránylag ritkán fordulnak elő, kivált a vidéken s miután a sajtó esküdtzék eleinte csak 5, majd 1892. óta is csak 11 városban volt szervezve, az esküdtzék jóformán idegen s alig ismert intézmény maradt a nagy közönség körében. Az említett új törvények azonban épen a legsúlyosabb s gyakran előforduló bűncselekményeket, így a gyilkosságot, rablást, gyújtogatást stb. az esküdtzék minden törvényszéki helyen, tehát 65 városban szervezve: az esküdtzék intézmény a jövő év első napjától egészen új, az eddiginél sokkal nagyobb jelentőségű és általános jogintézmény lesz s lehet mondani, hogy az esküdtzék csak most lesz valójában behozva hazánkba.

körútjába fiú és leányi szeretettel sereglett körülte össe.

Zemplén mindent elkövetett, hogy császárt s imádott császárnéját, millió alattvalók édes anyját, földjén, méltó fényvel üdvözölhesse és fogadhassa.

Tarcalon a kamara-tisztartó lakja valóságos fejedelmi kéjkastélylyá varázsoltatott — magába értetődik tetemes költséggel. A kinstár nem kímélte a pénzt; több ízben jelent meg Tarcalon maga a helytartósági elnök, megyei főnökünk*) pedig majd négy hétig ott lakott. Megjelent a nép Tokajba, ünnepiesen. — Diadalkapuk állottak a Tarcal felé vívő uton. Ezek között messzire tündöklött a zsidók keleti izlésű fényes kapujok. Igen jól vette ki magát egy másik hordókból állítva, ezeken kívül egy sőbből épült pyramis.

A végzet úgy akarta, hogy e körút megszakadjon.

Zemplén nem tisztelhetette fejedelmét, nem mutathatta be hódolatát.**)

Főherceg Albrecht,

*) Akkor a vármegyének csász. kir. főnöke Kapy

után Markovics Antal volt.

**) A császár első utazása, melyről mult számunkban

emlékezünk meg, az 1852 folyamán történt az itt szóban levő

zempléni utazás pedig 1857 tavaszán történt volna meg,

ha a felségeket körútjukban első szülött gyermekök,

ha a felségeket körútjukban első szülött gyermekök,

Zsófia fgn. n. halálhíre (máj. 29.) meg nem zavarja. Öfel-

ségeinknek vármegyénk földjén átvezető útja Tokajból —

per Szerencs, Gesztely — Miskolcra volt kitéve. Ekkor,

1857-ben, s erre a célra épült a miskolczi — gerendai állami

körútból T. Lucz közszéknél kiágazó és Gesztelynél bekap-

csolódó az a 11.2 km hosszú út, melyet a környék népe

azóta folyvást „Erzsébet királyné-útjára” nevez s ezen

a néven vármegyénk közönsége a közúthálózatba be is

indexszeltette Erzsébet királyné-útjára nevez s ezen

emlékére. (L. az „Adalékok Zemplén-vármegye Történe-

téhez” c. folyóiratunk IV. évf. 330. lapján.) Szerk.

Miután az új magyar esküdtzékben s ezáltal a büntető bíraskodásban minden 26 évet betöltött magyar állampolgár jogosítva lesz közvetlenül résztvenni, ha az esküdtképeség egyszerű feltételei nála fenforognak s miután az esküdtzékben való részvétel nemcsak politikai jog, de polgári kötelesség is lesz, mely alól csak a törvényben előírt okok miatt lesz valaki felmenthető, ez okból minden állampolgárnak kötelessége az új esküdtzék intézményével s az esküdtbíró elölti eljárással részletesen és alaposan megismerkedni, hogy ezen fontos és magasrangos jogát és kötelességét helyesen tudja gyakorolni. Minthogy pedig a laikus közönség, mely az új intézmény lényegét, jelentőségét és részleteit megismerni óhajtja, nem igen ér rá evégből nagyobb szakműveket tanulmányozni, a leendő esküdtzéknek szolgálatukra lenni. És pedig ismeretelni óhajtom:

- 1) az esküdtzék intézmény jelentőségét és rövid történetét,
- 2) az új magyar esküdtzék szervezetét,
- 3) az esküdtbíró elölti bünvádi eljárást.

I. RÉSZ.

Az esküdtbíró és az esküdtzék lényege, jelentősége, haszna és történelme.

1. §. Az esküdtzék jelentősége és haszna.

Mi az esküdtzék és az esküdtbíró, miben áll azok lényege, mi azok jelentősége és haszna, ezek a legelső kérdések, melyekkel a leendő esküdtzék tisztában kell lenniük. Jóllehet a magyar társadalom intelligens osztályai kétségkívül meg tudnak e kérdésekre felelni, mégsem tartom feleslegesnek rövidesen e kérdéseket is megvilágosítani, főleg azért, mert a jogászok, különösen a bírák és ügyészek közt igen sok elvi ellensége van az esküdtzék intézményének s így a laikus közönség könnyen hallhat tekintélyes jogászoktól oly véleményeket, hogy az esküdtzék helytelen vagy felesleges s e véleményre a laikus ember magától esetleg nem tud rögtön megfelelni, nem talál kellő érveket azok megcáfolására s így könnyen tévútra lesz vezethető.

Esküdtbírósnak nevezük azt a bíróságot, amelyben a bűncselekménnyel vádolt bűnössége vagy ártatlansága felett nem a törvény-

Magyarország helytartója jött a hódolatot elfogadni és még akkor estve 10 óra tájba „Pannonia” gözhajón Budára visszaútaozott. — A Tokaji hegy csucsán pompás látványt nyújtott egy ott meggyújtott farakás.

A nép szeretete a fejedelem koronájában az a drága kő, melynek fénye, húzódjék bár a lát-határra bármi komor felhő, soha meg nem homályosodik.

Lovaslegények voltak ez ünnepélyre a gál-szécsi, a bodrogközi és szerencsi kerületekből berendelve, ez utóbbiak kevesen, szokott öltözetükben a többiek, úgy mint a gál-szécsiek, zöld ingben, zöld gatyába, veres derékravalóban; a bodrogköziék kék ingben, kék gatyában és pikelyes kék ujjasban fél vállra vetve. Ezeknek kiállításuk felől sok mindenféle pletykák keringtek, miket én nem hiszek, noha történhet, hogy a költségek fedezésére kivetett pénzből (mondják, hogy a gál-szécsi kerületben minden telkes gazda 2 pítot fizetett) itt-ott valami elmaradhatott. De hát ez így volt mindig — és így lenne más-kor is.

Ha nem esik: cseppen — régi jó példabeszéd.

Maga ő es. k. apostoli Fenségének körútazása alkalmával a komiszáriusoknak Ujhelyből Tokajba és Tarcalra előkészületek tetele véget tett járásokra — ide nem érve a főnök utazásait, ki külön likvidációt tett — került 255 ft 40 krobba.

tudó hivatalnok, bírák, hanem a társadalom különböző köréből behívott és sorshuzás útján kijelölt férfiak, u. n. esküdtek döntenek, a törvénytudó hivatalnok bírák pedig csak a törvényt alkalmazzák a vádlottra, t. i. az esküdtek által ártatlannak nyilvánított vádlottat a törvényes formában felmentik, a bűnösnek kimondottra pedig a törvény által előírt büntetést kiszabják. Az esküdtbíróknak eszerint két része van, egyik az u. n. esküdtszék, zsűri, az esküdtek testülete, másik a törvényszék rendes bírói tanácsa, illetőleg egy vagy több rendes, hivatalnok-bíró. *Esküdt-szék, zsűri* alatt tehát mindig csak az esküdtek testületét kell érteni, mely rendszerint 12 polgárból áll, akik az ítélethozatal előtt mindig esküt tesznek, hogy igazságosan fognak ítélni (ezért hívják őket esküdteknek); *esküdtbíró* alatt pedig az esküdtszék és a törvényt alkalmazó hivatalnok-bíró vagy bírói tanács együttesen értendő.

Miért bizza az állam a vádlott bűnösségének vagy ártatlanságának eldöntését az esküdt polgárokra, miért nem a hivatalnok-bírák döntenek el ezt is, akiknek életpályájuk a bíraskodás s akik közül vagy egy törvényszéki tanács, vagy legalább egy bíró ügy is mindig jelen van az esküdtbírói tárgyaláson s a tárgyalást vezeti, az esküdtekhez kérdéseket intéz, őket, ha kívánják, felvilágosítja s végül a törvényt alkalmazza? Miért kell a polgárokat rendes foglalkozásukból kiszorítani s a bírói székbe ültetni, mikor a magánjogi pereket s a bűnperket sok részét is tisztán a hivatalnok-bírák döntenek el? Ezekre a sokszor felvetett kérdésekre kell határozott és biztos érvekkel felelnünk, mert az esküdtszék lényegét, jelentőségét és hasznát éppen ezekre a kérdésekre adandó feleletek magyarázzák meg s ezekkel lehet megcáfolni azokat, kik az esküdtszék felelőtlenségét vagy helytelenek állítják.

Két fő és megdönthetetlen érvünk van, melyekkel e kérdésekre rövidesen megfelelhetünk. Egyik az, hogy az esküdtszék hatalmas biztosítéka az egyéni szabadságnak a hivatalnoki önkény, a bürokratizmus túlkapásai ellen s ennyiben az esküdtszék egy elvitázhatatlanul liberális politikai intézmény és alkotmánybiztosíték. Másik az, hogy a bűnösség kérdését az esküdtek alaposabban, lelkiismeretesebben és megnyugtatóbban dönthetik el, mint az állandó hivatalnok-bíró s ennyiben az esküdtszék oly célszerű jogi intézmény, melyet az állam a büntető igazságszolgáltatásban nem nélkülözhet.

Az esküdtszék politikai jelentősége nemcsak abban áll, hogy a nép, a társadalom ezáltal vehet közvetlenül részt az államhatalom egyik ágában, a bíraskodásban. Ez sem kicsinylendő érv ugyan, mert ha az államhatalom a nemzetet, t. i. a királyt és a népet közösen illeti, a nép, a társadalom kétségtelenül jogosítva lehet az államhatalom minden ágában közvetlenül résztvenni, s így amint a törvényhozásban az aktív és passzív választás, a végrehajtásban az önkormányzat által vesz közvetlenül részt, úgy a bíraskodásban éppen az esküdtszék teszi ezt lehetővé. Ugyde ezen okból még nem lenne igazolva az esküdtszék, mert e közvetlen befolyást másképpen, például a bírák választása által is el lehetne érni, amint a magyar társadalom 1872-ig éppen ezen az úton gyakorolta azt. Hanem fontosabb előnye a zsűrinek az, hogy megakadályozza a hivatalnok-bírók esetleges önkénykedését, meggátolja, hogy a hivatalnok bírói testület mindenhatónak tekintse magát s esetleg a polgárok szabadságát tetszése szerint sértesse, mint ezt a francia bürokratikus bíróság tette a 17-18 ik században.

Igaz, hogy Magyarországon sem a múltban, sem a jelenben alkotmányos bíróságaink ellen ily szempontból nem lehetett és nem lehet vádat emelni, mert a magyar bírói kar mindig bátor öre volt a polgári szabadságnak, — de hát ki lát a jövőbe, ki mondhatja meg, hogy a bürokracia nálunk sohasem verhet gyökeret? S míg 1872-ig a bíróság netalán visszaélései ellen meg volt a biztosíték a bírák választásában, ma, midőn bírói szervezetünk tisztán kinevezett hivatalnokokból áll, mi biztosítja a népet a bürokratikus törekvések ellen? Miután a választási rendszer tényleg lejárt a magán, a társadalom befolyását a bíraskodásra más, célszerűbb alakban kell biztosítani. Erre szolgál éppen az esküdtszéki intézmény, mely a hivatalnok-bírók nyilvános ellenőrzésének — mint egyik legkitünőbb olasz büntetőjogász, Carrara, mondja — legbiztosabb és leghatályosabb módja.

Kétségtelen azonban, hogy maga az esküdt-szék nem lenne elegendő a polgári szabadságnak a bürokrácia ellen való megvédésére, mert ezt csak más intézmények támogatásával, így különösen a bírói és miniszteri felelősség által képes sikeresen megvalósítani. S így bármily liberális és üdvös politikai intézmény legyen is az esküdt-szék, ha csak ezen politikai előnyei volnának, ezek még sem indokolnák eléggé annak behozatalát, mert oly államban, mint hazánkban is, ahol az egyéni szabadság tisztelete és szeretete az egész társadalmat s így a bírói kart is áthatja s ahol az alkotmányossághoz király és nép tántoríthatlanul ragaszkodik, az egyéni szabadság esküdt-szék

nélkül is biztosítva lehet és virágozhat. Az tehát a főkérdés, célszerű jogintézmény-e az esküdt-szék, illetőleg van-e előnye a büntető igazságszolgáltatásban a rendes hivatalnok-bírósg felett? S éppen ez az, amelyre határozottan igennel felelhetünk s ami az esküdt-szék fölényét és valódi becsét képezi.

A büntető eljárás főcélját az anyagi igazság kiderítése s annak érvényesítése képezi. Miben áll ez az igazság? Abban, hogy a valódi bűnös el ne kerülje megérdemelt büntetését, az ártatlan ellenben el ne ítéltesse. E kettős, egyenlően fontos elv megvalósítását nevezzük igazságszolgáltatásnak. S éppen ezt a célt, az anyagi igazság helyes megállapítását lehet biztosítani, az esküdt-szék, mint a hivatalnok bíróság által.

Min fordul meg ugyanis a büntetés kérdése? Kétségtelenül azon, hogy bűnös-e vagy ártatlan a vádlott. Ugyde mikor lehet és kell valakit bűnösnek s mikor ártatlannak tartanunk? Akkor, ha bűnössége vagy ártatlansága be lett bizonyítva. S mikor mondhatunk valamit bebizonyítottnak? Ha arról valóban és teljesen meg vagyunk győződve. S mik győznek meg bennünket valamiről? Azok a tények, körülmények, állapotok, amelyek között volt az illető tettes, akit valamely bűncselekménnyel vádolnak. Ki ismeri jobban ezeket a körülményeket, viszonyokat, a hivatalnok bíró, aki egész életét a hivatalnokságban tölti s a törvények és ügyviteli szabályok s-ait tanulmányozza és alkalmazza, vagy az esküdt, aki a társadalmi élet zajából lett behiva az illető ügy elbírálására s aki az embereket és a társadalmi viszonyokat közvetlenül látja és tapasztalja? Bizonyára az esküdt. Ki tudja jobban beleélni magát a vádlott lelki világába, ki ismerheti jobban a vádlottat: a hivatalnok bíró, aki sablonmunkának tekinti az ügyet s a vádlottat a tárgyaláson látja először, vagy az esküdt, aki az újdonság iránti természetes érdeklődésnél fogva s a letett eskü hatása alatt teljes figyelmét az ügy átértésére a tettes tanulmányozására fordítja s annak lelki világát alaposabban megfigyelheti s lehet, hogy a tettest eddigi társadalmi helyzetében is ismeri? Bizonyára az esküdt.

Igen! 12 elfogulatlan, józan gondolkozású polgár alaposabban eldöntheti azt az egyetlen kérdést: bűnös-e a vádlott, vagy ártatlan, annál is inkább, mert meggyőződését nem kell indokolnia s így a bizonyítékok erejét valóban szabadon, lelkiismeretes meggyőződése szerint mérlegelheti. A hivatalnok-bíró, akinek ítéletét indokolnia kell, sokszor jobb meggyőződése ellenére kénytelen ítélni, mert meggyőződését nem tudná kellően, jogi érvekkel indokolni.

Ime ez az esküdt-szék legnagyobb előnye, hogy a bizonyítékok mérlegelésének terhe alól felmenti a hivatalnok-bírót s eldönti neki a beszámítás kérdését, mely ugy sem oldható meg másképpen, mint igen-nel, vagy nem-mel. S az esküdt-szék döntését e kérdésben nyugodtabban elfogadhatjuk s alaposabban tekinthetjük, mint a hivatalnok-bírósgét, mert csak azt a kérdést döntötte el, amit éppen ő tudt biztosabban és igazságosabban megítélni. A mai büntetőjog az egyéni felelősség elvén nyugszik, vagyis aki bűncselekményt követett el, büntetéssel sujtandó, ha csak a beszámítást kizáró okok nem forogtak fenn. Forogtak e fenn ily okok, azaz nem a tettes akaratán kívül fekvő egyéni vagy társadalmi tényezők, például testi vagy lelki betegség, indokolt felgerjedés, kétségbeesés, nyomor, kényszerítés stb. vitték-e a bűncselekményre, ezeket kell elbírálni s ezek alapján eldönteni, érdemel-e a vádlott büntetést, vagy nem. Ennek eldöntéséhez pedig nem kell se törvénytudomány, se elmélet, hanem ezt eldöntheti bármely józan eszű, intelligens ember a benne élő természetes igazságerzet alapján. S éppen azért, mert a hivatalnok-bíró rendszerint köve érzi magát a törvény betűihez s törvényismerete vagy elméleti felfogása iránt elfogult s hajlandó a benne élő természetes igazságerzetet ezeknek alárendelni, azért lehet igazságosabban és alaposabban tartani a laikus esküdtek döntését a bűnösség kérdésében, mint a hivatalnok-bírakét. Ezért mondotta Glaser volt osztrák igazságügyminiszter, az osztrák-bűnvádi eljárás nagyérdemű szerzője s az esküdt-szék egyik legteljesebb híve, hogy: „az esküdtbírósgok ítélete alaposabb, gondosabb, korrektebb és megnyugtatóbb, mint a magában álló állandó bíróságé.”

Az esküdtek ítélete annyival is inkább megnyugtató, mert az esküdtek mindig inkább hajlandók a felmentésre, mint az elítélésre s így ha csak teljesen és valóban meg nincsenek győződve a vádlott bűnösségéről, bűnösséget nem fognak kimondani, vagyis inkább futni engednek egy bűnös, akinek bűnösségét nem látják kétségtelennek, minthogy esetleg egy ártatlant elítéljenek. Ezáltal a büntető igazságszolgáltatásnak egy törvénybe nem foglalt, de mindig érzett alapelvét emelik érvényre, amit a hivatalnok bíróság csak ritkán tehet meg. De viszont nem fognak futni engedni valódi bűnös, ha annak bűnösségéről teljesen meg vannak győződve, de kézzelfogható bizonyítékok éppen nin-

cenek ellene, míg a hivatalnok-bíró ily esetben kénytelen felmenteni.

Ime ez az esküdt-szék valódi jelentősége és előnye, ezért tartják azt a művelt nemzetek a mai anyagi korban is nélkülözhetetlennek a büntető igazságszolgáltatás gépezetében. Sok más előnyét is lehetne felsorolnunk, de azok mind csak másodrendűek emellett. Ezért legyen elég csak megemlíteni, hogy a zsűri a nép önbizalmát fokozza, a közügyek iránti érdeklődést s az azokban való tevékeny közreműködést előmozdítja s így az önkormányzati elv érvényesülését is jelenti a bíraskodásban. Terjeszti és növeli a törvény iránti tiszteletet és a törvény ismeretét, mert a társadalom különböző osztályai így közvetlenül látván, hogy a törvény mindenikre igazságosan alkalmaztatik, a valódi bűnös ki nem kerül a törvény szigorát, ártatlanok pedig nem esnek a bírói tévedés áldozatául, ez által önkéntelenül fog terjedni a törvény iránti tisztelet és a törvényismeret. Végül igazságszolgáltatási előnye a zsűrinek az is, hogy ennek az ítélete nem felebezhető s így a bizonyosság nagyobb erejével hat s a közönséget és a vádlottat is megnyugtató, mert polgártársai ítéletében úgy az egyik, mint másik bizni fog.

Az esküdt-szék valódi haszna tehát nem annyira annak politikai jelentőségében (ebben is), de főképp igazságszolgáltatási előnyeiben van. Alkotmányos államban, így hazánkban is, az esküdt-bírósg két eleme: az esküdt-szék és a hivatalnok bíróság nem arra van hivatva, hogy egymás hatalmi tulajdonságait ellenőrizze, hanem arra, hogy egymást támogatva, közös erővel működjenek közre az igazság hirdetésében, pártatlan kiszolgáltatásban: az esküdtek természetes igazságerzetükkel, a bírák törvényismeretükkel. Ahol az esküdtek kitüntetésnek s lelkiismereti dolgoknak veszik az esküdti szolgálatot, a hivatalnok-bírak pedig függetlenül, pártszempontok nélkül alkalmazzák a törvényt, ott hatalmi ellenőrzésre nincs is szükség.

(Folyt. köv.)

Vármegyei ügyek.

A közig. bizottság f. hó 8-iki üléséről szóló tudósításunk ez: A törvényhatósági utadó kintlevőségei, dacára annak, hogy a múlt hó folyamán 25,000 ft-nál több befizetés történt, még mindig 81,000 ft körül állók lévén, az évi előirásnak 50%-át meghaladó hátralékban levő járások (Sztrópkó, Szerenes, Tokaj, Gálszécs) községi bírái, illetve pénztárnokai ellen kimondandó anyagi felelősségre nézve az előkészületek megtették. — Ujhely város polgármesterének jelentése alapján fölirtak a keres-ügyi kir. miniszterhez, hogy a m. kir. államvasutak ujhelyi gépjavitó műhelyében alkalmazott munkások napi keresetét a napi munkaidő fokozásával emelje; a főispánt pedig felkérték, hogy hasonló érdekből tegyen előterjesztést a miniszterelnök-höz. — Meczner Gyula bizottsági tagnak, abból az alkalomból, hogy a Benesik István főszolgabíró ügyében foganatosított elővizsgálat iratait — melyek az alispánnak adattak ki — bemutatta, elősmerést szavaztak. — A tisztifőorvos jelentéséből arról is értesülvén, hogy Tolesván a kisdudóvóház életveszélyes állapotban van, bezárására a j. főszolgabíróját utasították. Uj és örvendés mozzanata volt a jelentésnek, hogy most már az u. n. „szegényházak” is, melyek irányában oly „alacsony fokon áll az emberiség megnyilatkozása,“ hatósági ellenőrzés alá kerültek. Ohajtandó — ismét a főispán szavait idézzük, — hogy a „nyomor e tanyáiról, a szegényházakról való gondoskodást státus és közönség kötelességüknek tartásuk.” — Az árvaszéknél október hó folyamán elintézt nyert 2147 ügydarab, a november 1-re átjött hátralék mindössze is csak 113 — A s.-a-ujhelyi törvényesker. börtönben volt az okt. havi rablétszám: 286, ebben elítélt 266. Nov. hó 5-én újabb rabmunkás-transzport érkezvén, ma a szőlőmunkák körül szorgalmatoskodó rabok száma 230-ra emelkedett. — Juszkó-Volya községben a szegény lakosság nagy anyagi áldozatkészségével és hozzájárulásával létesült állami elemi iskola megnyitott. (Eljének a derék volyaiak! Szerk.) — Ujhely polgármesterét utasították, hogy úgy az elmúlt időre, mint a jövőre nézve, havonként adjon jelentést a városi árvaszék tevékenységéről és a gyámpénztár havi vizsgálatainak eredményéről. — A főispán, abból az alkalomból, hogy a f. évi október 30. és 31. napján Ujhely város rendezett tanácsát megvizsgálta és a jelen alkalommal is legnagyobb megelégedését nyilvánította, a pénztári kezelésről pedig úgy nyilatkozott, hogy beillenék akármelyik nagy bankházba is. — Az állami utak jó karban vannak. A deregyői-vajáni közút és a vajáni Laborez-híd kiépítése alkalmából Hönseh Dezső kir. főmérnöknek, mint Hvozdivics Antal kir. mérnöknek is, ki az építést a helyszínen vezette, a miniszter, egyetértve a közig. bizottsággal, a maga részéről is elősmerését nyilvánította; egy-

Folytatás a I. mellékleten.

ben pedig értesítvén arról is a közg. bizottságot, hogy most már a vaján-ráskai közut kiépítése következik, mely célra 50,000 ftnyi állami segedelem nyújtását helyezte kiadásba, ezért a miniszterhez köszönő feliratot intéztek. A hadászati fentosságu kozutakon 4540 ftnyi pótépitkezés szüksége mutatkozik; e célból, de meg azért is, hogy a szóban levő közut mentén inség lehetőségétől fenyegetett lakosságon segítsen, feliratban kérték a ministert, hogy tárcája terhére a pótépitkezések fedezetét vegye át! — Állami egyenes adókból befolyt okt. 31-ig 219,497 ft 54 kr, a hátrálék: 616,020 ft 29 kr, most több, mint volt a múlt év október végén 27,121 fttal! A miért is 21 jegyző ellen, a behajtás elmulasztása miatt a *felelősség kimonadtott*. — Végül fölemlítjük, hogy Gálszécsen kir. adóhivatal nyílik meg és a közg. bizottság javaslata szerint az 1900. apr. 1-én egy pénztárossal, egy ellenőrrel s egy hivatalsszolgával kezdi meg működését.

Áthelyezett szolgabírák. Főispánunk f. hó 8-án kelt elhatározásával és az 1886. évi XXI. t. c. 57. §-ának B. h) pontjában gyökerező jogánál fogva, 1900. évi január hó 1-étől kezdődő hatálylyal Somossy Sándor szolgabíró Gálszécsenről N.-Mihályba, Bajusz Andor szolgabíró N.-Mihályból Kir.-Helmecze, végre Fischer Lajos br. tb. főszolgabíró K.-Helmecze, Gálszécsenre helyezte át a közszolgálat érdekében.

Pályázó. Bárczy Gusztáv, tb. szolgabíró, a bizottsági tagokhoz intézett levélben is, tudatta, hogy a *Szmracsányi Béla* dr. leköszönése következtében megüresedett szerencsi szolgabírói állásra, mely a folyó évi december hó folyamán tartandó közgyűlésen megejtendő választáson fog betöltetni, pályázni óhajt. — Ellenjelöltje ifj. Péchy Andor közg. gyak. h. szolgabíró.

Kivételes nőülés megengedéseért folyamodtak: Tatár András beretói, Takács Ferenc monoki, Holis János m.-jlesztrebi, Klascák János nyágói, Bernáth Bertalan o.-liskai, Kocsis Mihály benkőci, Delimon Mihály topolyáni, Lyitoin Mihály bánzskai, Kovály György t.-terebesi, Tancsák János mrázócezi, Hudák András zsabolainai, Godzsák György hazsinai, Varga Pál mátyásházi és Pálfalusy János sóstófalusi hadkötelek egyének. Folyamodásaikat pártoló véleménynyel terjesztette fel a közg. bizottság a honvédelemügyi kir. miniszterhez.

Állami anakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anakönyvi hivatalnál 1899. nov. 4-től—nov. 11-ig a) házasságot kötött: 3 pár; b) kihirdettetett: 6 egyén; c) születési anakönyvi bejegyzés volt: 17 esetben, d) elhalálozott: 6 egyén.

Koadjutor választás Jászón.

A jászóvári premontrei kanonokrend a nagy beteg Benedek Ferenc prépost-prelátus mellé e hó 7-én választotta meg a koadjutort, a ki majd a prépost örökébe lép. A választás Ivánkovich János rozsnói püspök jelenlétében folyt le Jászón. A jelöltek: *Nátalussy Kornél*, a nagyváradai tankerület főigazgatója, *Takács Menyhért* dr. a kassai főgimnázium igazg. tanára és *Ventkó Jusztiin* dr. esp.-plebános. Első helyen 63 szóval: *Nátalussy Kornél* jelölték koadjutornak.

Ez a szerencsés választás különösen közörmöt és érdeklődést kelt vármegyénkben, mert az első helyre kijelölt koadjutor vármegyénk szülötte, kinek életrajzi adatait alább közöljük.

Itt adjuk közre a választás lefolyásáról szóló részletes tudósításunkat.

* Jászóvár, nov. 8.

A koadjutorválasztást e hó 7-ik napjára tüzték ki Jászóra, hova a rend összes tagjai, számszerint 82-en meghívtak.

A nevezett nap reggel 3/4 8-kor érkezett meg a kiküldött királyi biztos, *Ivánkovich János*, rozsnói püspök, somodi birtokáról, kit az összes rendi tagok a rend diszes temploma ajtajától végig a templomban elhúzódva, diszes kanonoki egyházi diszruhákba öltözve a vár előtt impozáns alakú magas kőszikláról mozsárdurrogatás és harangok zugása mellett fogadták. A templomba érve, a püspök térdeplő számolynáljátatoskodva, az „Eccce Sacerdos” elneklése után a „Veni Sancte” elneklése után ünnepi nagy misét végzett fényes egyházi sagédlettel, mely mise után ünnepiesen bevezették a rendi tagok a püspököt a neki kijelölt termekbe.

10 óra előtt egy nagy teremben összegyűlve

fogadták a püspököt, kit a perjel *Argalács Márk* üdvözölt szép szavakkal, mikre a püspök kegyesen válaszolva leírta a nap jelentőségét és a rendnek fényes multjára, valamint jelenlegi diszes állására, melyben az egyház, haza, király és társadalom iránti hű és buzgó polgároknak nevelése van bízva — hivatkozva felkérte a ngos káptalant (a rendi tagokat), hogy önzetlenül, tiszta lelkiismerettel szavazzanak olyan férfiakra, a kiket atyjuknak, főjüknek, vezérüknek legalkalmasabbnak látnak.

Ezután felolvastatták a generálisnak levele, az ide vágó rendi szabályzatok §-ai és a koadjutor választását megengedő királyi kegyes leirat; ezután megválasztották a bizalmi férfiakat és jegyzőket és huszankint letéve az ünnepies esküt, megkezdődtek a szavazatok korrend-szerint, a távolmaradtak megbízó levelei szerint az ittlétők meghatalmazása elfogadtatott.

Hármat kandidál a rend prelátus-koadjutor jelöltül, kik közül azután a király egyet kinevez, alkotmányos éra mellett mindig az elsőt.

Egy hosszú iven sorban, korrend szerint vannak lenyomatva a rendi tagok nevei s midőn a jegyzők felhívják az illető szavazót, akkor egy bizalmi férfiú színes írónnal kihuzza az illető szavazónak a nevét és ezen nyomtatott rendi tagok névlajstromát átadja, a ki azután a kijelölt, de a többiekől elzárt fülkében ollóval kimetszi azon egyének nevét, a kire szavazni akar és azt összehajtva a királyi biztos elélt lévő arany urnába helyezi, mondva a saját nevét, hogy most szavaz, mely tény a másik jegyző ellenőrzi. 82 szavazatot adott le. Az első helyre *Nátalussy Kornél* kapott 63 szavazatot, kit, miután jelen nem volt, táviratilag kérdezett meg törvényes eljárás szerint a királyi biztos, hogy elfogadja-e a kijelölést? mire a kérdezett azt válaszolta, hogy a *rend akaratára bizza önmagát* és a rendben való szolgálatot kedves kötelességének ösmeri.

A második jelölésnél háromszor történt szavazás, míg csak általános többség nem lett.

Legtöbbszt kaptak először *Argalács Márk* 22, másodsor 33-at, harmadsor 36. — *Takács Menyhért* dr. először 22, másodsor 38-at, harmadsor 43-at és a második jelölt lett *Takács Menyhért*.

A harmadik jelölt *Ventkó Jusztiin* dr. 67 szavazattal.

Pontban 1/2 12 órakor bevégződvén a szavazás a templomba mentünk ünnepies „Te Deum”-ra.

Ezután nagy ebéd volt a rendházban, a melyen ékes felköszöntőkben *Argalács Márk* üdvözölte a püspököt, mire a püspök a rendre mondott lendülettel és szép felköszöntőt. Már késő délutánra járt az idő, mire a fényes ebéd a melyen számos toaszt hangzott el, véget ért.

Nátalussy Kornél, koadjutor, született 1841. november 17-én Leleszen, a rendbe öltözött 1859. szeptember 18-án, fogadalmat tett 1862. április hó 6-án és áldozópappá szenteltetett 1865. április hó 7-én. Már 1862-ben mint tanár működött a kassai gimnáziumban egész 1873-ig, a mikor prelátusi titkárrá neveztetett ki Jászóra. Eme bizalmi tisztséget rövid ideig viselte, mert 1874-ben igazgatóvá neveztetett ki a rozsnói, innen pedig 1886-ban a kassai főgimnáziumhoz. Innen neveztetett ki nagyváradi kir. tankerületi főigazgatóvá, s ezen minőségében érte őt a választás.

Takács Menyhért Ferenc dr. a második helyen jelölt koadjutor S.-A.-Ujhely város szülötte. Mint tanár 1883-ban kezdte működését a rozsnói gimnáziumnál, 1885-ben be ment a jászói konventbe, majd 1887-ben ismét, mint tanárt találjuk a kassai főgimnáziumnál, melynek 1897 óta kitünő igazgatója.

Ventkó Jusztiin teológiai doktor, szül. 1848. ápril 30-án Lőcsén. 1873-tól Jászón előbb mint hittani intézeti tanár, később 1875-től mint a növendékek kedves és szeretett mestere működött, míg 1887-ben esperes-plebánossá ki nem neveztetett Rudnokra, ahol ez idő szerint is hű pásztorra nyájának.

Argalács Márk született 1834. november 12-én a borsodmegyei Szendrőn, 1859. évben, mint főgimnáziumi tanár előbb Pozsonyban, majd 1861-től 1865-ig a kassai főgimnáziumnál tanárkodott. Innen került Leleszre plebánosnak és ugyanitt lett 1878-ban jászóigazgató, míg 1894-ben jászói perjelle választották. *Argalács* a közel multból jó ismerősünk úgy is mint buzgó pap, kitünő szónok, jó gazda, a ki a társadalom szeretét és tiszteletét mind máig osztatlanul bírja.

Nátalussy, a ki 68 régi nemesi család sarja, melynek elődei már a XIII. század folyamán előkelő szerepet vittek vármegyénk közéletében, nemesak a legképzettebb és legtudományosabb tanárok egyike, hanem szeretetre méltó modoru, kedves rokonszenves ember is, a kit mindenütt tisztelnek, szeretnek és becsülnék

s ezért nekünk zemplénieknek sokszoros örömmünkre szolgál, hogy őt új méltóságában szivből üdvözölhetjük s neki sok szerencsét kívánhatunk!

Hírek a nagyvilágból.

György görög király európai körutjából haza érkezett.

II. Miklós orosz cár Potsdamban folyó hó 8-án meglátogatta a német császárt. **II. Vilmos** német császárt Londonba várják, Viktoria angol királynő látogatására.

A bécsi Reichsrath november 10-ki ülésében az ifiu csehek és a katolikus néppárt tagjai botrányos magaviseletet tanusítottak a belügyminister ellen.

A Számoa-szigetek közül a két fő szigetet Németországnak engedték át örök jogon az angolok.

Dél-Afrikából a csatatérről legutóbb az a hír érkezett, hogy a búrok bekerítették és elfogták Ladysmitnél az angolok egyik hadtestét, még mielőtt az angol segítő csapatok partraszállhattak volna. Ez a hír azonban még megerősítésre vár. A segítő csapatok megérkezése Dél-Afrikába és partraszállása nov. 25-ike körül várható.

Hírek az országból.

A királyné emléke Folyó hó 10-én mult 14 hónapja, hogy Erzsébet királyné öfelségének a magyar nemzetet oly melegen szerető szíve megszűnt dobogni. Az „Örök Imádás Temploma”-nak országos bizottsága Budapesten nov. 10-én gyászünnepet tartott, mely alkalommal a hereceprimás megható emlékbeszédet mondott.

A király háza. Öfelsége Budapesten bérházat épített; az építkezés két millió hatvan-ezer koronába kerül.

Gromon Dezső, államtitkár a honvédelmi kormányról, f. hó 10-én ünnepelte államtitkárságának 15. évfordulóját.

A munkás osztály érdekében újabb fontos törvényjavaslatokat mutatott be a földművelésügyi miniszter.

Levelezés.

Ungvár, nov. 8.

Tisztelt szerkesztő ur!
Kedves barátom!

F. é. október 1-én rongált egészségem helyreállítása céljából vándorborttal kezemben igyekeztem jobb légkört felkeresni és annak gyógyítóerejét saját magamon tapasztalni, mi részben sikerült is.*) Ez öt heti vándorlásom után hazatérve, olvashattam csak becses lapodat, melyben a számos érdekes mozzanatok közül, melyek távollétem ideje alatt a vármegye közönségét felvillanyozták és pezsgő életre ébresztették, *kettő* foglalta le leginkább figyelmemet, ez pedig szakomba vágó. Pihenőre tértem ugyan élttem alkonyán, a sors kényserének engednem kellett, de keblem dagadozik, ha hogy hallok, miszerint vármegyénk egyik, vagy másik helyén a humanizmus lobogóját kitűzik és áldozatok árán is kórházakat létesítenni iparkodnak.

Varannó község lelkes férfiai, köztük a veterán, de mindig fiatal hűvel munkálkodó, a közjóért lelkesülő és fáradozó járás főszolgabírája, *Füzesséry György*, mint az ő nyomdokait követő szolgabírája *Dioszeghy János*, a minden nemesért lángoló ügybuzgó *Csóke József* dr. és *Friedmann Vilmos* dr. stb. járási kórház létesítésén fáradoznak.**)

Igen szép és nemes ez eszme, tagadhatatlan, kalapot kell emelnünk ily férfiak előtt, kik fáradoznak és buzgólkodnak, hogy hajlékot szerezzenek a szegény sorsu, szerencsétlen betegek számára. Mindazonáltal, hogyha a multakból, élettapasztalásaimból merítve tekintek erre a nemes vállalatra, elszorul a lelkem és érzem, hogy mily nagy küzdelemnek néznek eleibe, hogy ha csekély alappal, *forralmi tőke nélkül* létesítik és hozzák működésbe a kórházat.

*) Kívánjuk, a kulturális és humanitárius ügyek érdekében is, hogy egészben s a legjobban is sikerüljön!

**) Szerencse kísérje, siker koronázza a kórház létesítése irányában önzetlen fáradozásait. Vajha lelkes felhívásaiknak kéro szava — hogy adjon mindenki tehetségéhez mérten a j. kórházra és áldozzon mindenki legjobb indulattal a jótékony és emberszeretet oltárán fil-lóireivel — ne lenne a pusztában elhangzó szó. Vajha a betegséggel küzdő emberiség megsegítésére szánt pénzbeli adományait. E végből lapunk kiadóhivatalánál gyűjtőív van letéve s lapunk tulajdonosa a hozzáérkező adományokat nyilvánosan nyugtatja és rendeltetése helyére eljuttatja. Szerk.

Mig egy kórház — hazánkban — nem bir nyilvános jelleggel; míg az egyes betegek vagy községek viselik a betegápolás díjainak nagy terhét: addig a gépezet rendes mozgásba hozni és a humanizmus szép feladatának úgy megfelelni, mint azt ez az intézmény megköveteli, valóságos szizifusi munka!

Ne higgye a t. olvasó, hogy ezzel a felajdulással azokat a buzgó férfiakat visszariasztani célok. Isten ments! Sőt inkább, figyelemzetés akar lenni, hogy tanuljanak a mások kárán, nem muszáj mindig a maga kárán okulni és addig ne hozzák funkcióba, míg a léte biztosítva nincsen.

Homonnán nagy ünnepességgel nyílt meg a sebeszeti pavillon, mely modern stílusban épült, nagyjából az adakozások útján létesített, melyhez e szegény város közönsége (a város, mint erkölcsi testület) az *Andrássy-grófok* és a környékbeli birtokosok járultak. — Erdeme van ennek létesítésében az említettek kivül a járás főszolgabirójának, *Haraszthy Miklósnak*, ki a város lakóit buzdította és lelkesítette, *Erdei Mór* osztálymérnöknek, ki a tervet ingyen készítette és utódomnak *Matolay Károly* dr. igazgató főorvosnak, ki nagy buzgalommal és fiatal hévvel folytatta és végezte a tervbe vett művet. Köszönet mindnyájuknak!

Kész hived:
Thomán Dávid dr.

Színház.

A színházban e héten nem egyszer láttuk együtt városunk és a vidék intelligenciáját, kellemesen szórakozva, hasznosan lelkesedve derék s előre törekvő társulatunk élvezetes előadásain. Szívvel fakad örömmünk, ha látjuk azt, hogy művelt közönségünk mindinkább megkedveli a színházat, mert ez a körülmény remélünk enged, hogy néhány év múlva, állandó teli otthona leszünk egy-egy jóra való szintársulatnak. A hét története ez:

Szombaton, f. hó 4-én, *Felhő Klári* került színre. Az igazgató ugylátszik *Friss* Heiman műkedvelő kedvéért vette fel Rátkay népszínművét szombati napra, mikor különben operet járja. Az előadás jó volt. *Friss* urnak gyönyörű hangja van szép drámai játéka is úgy, hogy komolyan beválnék színésznek is. — Szenevedélyes szerelmes *Viola* Éva volt *Rápolthy* Katinka, — kedves *Katica Kunhegyiné* és fellelte szemrevaló, ügyes *Klári Szalai* Vilma ki nemcsak jó operet-énekesnő, de a népdalokat is pattogósan tudja énekelni. — *Szelényi* Emília kissé tömör eszközökkel keltett általános derültséget, *Sáska Iлона* szelidséggel — részvétet. — Az urak elemükben voltak. *Juhász, Bárdy, Aradi* és *Igmándi* igen jók. Merv és egyhangu *Aba* András volt *Erdőssy*. A vállát felhuzta, a nyakát lehorgasztotta és ezt végig így cselekedte három órán át! Nem egyszer, se' kétszer, mindig. A férfi bánata (kedves *Erdőssy!* ön leggyakrabban bánatos a színpadon) nyilvánulhat egyenes fejtartással is, emelten, mondjuk büszkén. A monotonitás pedig lekoptatja az érzés zománcát. Színezni tessék a színpadon. — Az egész előadás jól gördült egyébként és tetszett.

Vasárnap, nov. 5-én, *Dankó Pista* *Cigányszerem* című népszínműve vonzott szép számú közönséget a színházba. — A darab erőltetett eszközökkel készült. Amolyan *Rigó* Jancsi féle cigány história. Társulatunk összevágó előadásban iparkodott a gyenge darabban marasztalni a tetszés lelkét. A cigányok élénk, fantasztikus alakjai sorban vonultak fel előttünk és hiven lefestve. Néhány szép népdal is emelte a hatást, miket *Dankó Pista* a „problemikus cigány” komponált. — Kedves cigányleány volt *Szalai* Vilma (*Maresa*) s olyan fúrge mint a madár. Jóformán vezette a darabot. — Osztozott vele a sikerben *Rápolthy* Katinka az elbusult, elhagyott asszony (*Etel*) szerepében. — *Szelényi* Emília élénk, kifogyhatatlan kedve, *Erdőssy, Viola, Bárdy, Juhász, Igmándi* és *Szabó* törekvése, élénk tapsokra ragadták a mindvégig jól mulató közönséget.

Hétfőn, nov. 6-án, *Egy katona története* vonzott újból nagy és szép közönséget a színházba. A második előadás sikere sem maradt mögötte az elsőjének. Mindegyik szereplő igyekezett a sikerben osztozni. — *Bárdy*, rekedtsége dacára, érzésselteli volt, *Rápolthy* Katinka meg egyenesen elragadó.

Kedden, nov. 7-én, *Juhász* Ujhely egyik kedveltje jutalomjátékául *A 40 éves kis leány* került színre. Na ez nem valami jeles munka. A színlap úgy hirdette, hogy a „bohózatok remeke” No már no! Ez ellen protestálnunk kell az igazi francia „esprit” nevében. Hát a franciák is botlanak néha s ez a „40 éves kis leány” is afféle botlás. Botlás a szellem parketjén s tévelygés az izlés mesgyéjén. De azért színre kerülhet s került is, sőt sokat is kacagtunk, dacára, hogy a darab végén azt kérdeztük — mi-

nek is kacagtunk, hiszen boszankodnunk kéne. Hát kérem „a Juhász úron”, meg „a Szelényi Emília asszonyságon” kacagtunk, nem ám a darabon. Ők aztán megszerezték a darabnak a felmenteményt. *Juhász* nagyon jól érezte magát. Hogyne, mikor „szép ház” mellett kapott a zenekarból egy ötepesétes levelet (100 azaz száz korona volt benne!) Bene! Azután még kapott egyéb cifra dolgokat. A kupa sör ellen azonban felszólalunk! Ez mégsem járja! Maholnap még megérjük, hogy valamelyes jutalmazandónak egy hordó hegyaljai guritanak fel a színpadra! Az előadás elég jó volt. Az első felvonásban nehézkes, később élénkebben gördül.

Szerdán, nov. 8-án, nagy kukorikolás közben vonult fel az *Aranykakas*. Volt szennzáció. „hullámzó Balaton tetején” ringó gőzhajó. hatalmas eső a színpadon (az igazgatót ezentúl nagy szárazság idején invitáljuk ide) és jó, felette jó előadás. Kétszer egymásután került színre összevágón, élénken jól betanulva. Ez az est meghozta az igazgatónak is — művészi diadalát. Olyan tőről metszett „Kraxelhubert” produkált, mintha Sopronból vagy Pozsonyból szakadt volna közénk — p. a p. m! Humora kiapadhatatlan volt s jó kedvvel fűszerezte az egész előadást. A szereplők mindannyian lelkesen sorakoztak a vezér mellé s dusan osztoztak vele a sikerben. *Szalai Vilma, Kunhegyiné, Thury Mariska, Kálmán Margit, Sáska Ilon, Erdőssy, Juhász, Arnyay, Igmándi*, mind megérdemlik a dícséretet. *Aradi* sajnálatunkat érdemelte ki, hogy szerep nem tudása miatt szinte viritékes monomakiát vívott. — Kiválóbb jelenései voltak az előadásnak, s leghatásosabb a *Szalai* Vilma és *Kunhegyi* ének- és tánc-együttese, mint a *Kunhegyiné* és *Juhász* párjelenete is. A darab kiállítás szép és díszes volt, a rendezés (ugy tudjuk, hogy maga az igazgató rendezett) kifogástalan.

Csütörtökön, nov. 9-én, *Az aranykakas*, félhelyárrakkal.

Pénteken, nov. 10-én, a *Leszámolás* került színre. Ezuttal *Déri* Honor k. a. városunk szülöttje játszta az énekes szerepet. A kisasszonyt ismerjük mint ügyes műkedvelőt. Ezen az előadásban igazolta színpadra hivatottságát. Néhány dalát elég szépen énekelte. Bátor, előre! A többi szereplőről, a multkori előadás alkalmával mondottuk el véleményünket. Ezuttal is jők voltak *Szelényi* Emília, *Sáska Ilon, Fábian, Viola, Dombay* és *Juhász*. *Bárdy* még mindig rekedt.

Szombaton, tegnap, *Szulamith* először és mint e sorok írása közben halljuk, nagy tetszés közt. Erről is, egyébről is majd a jövő számban. *Omega.*

Ma, vasárnap, *Sulamith*, rendes helyárrakkal.

Külömfélék.

— **Erzsébet királyné emlékezete.** Főgimnáziumunk f. hó 19-én, azaz mához egyhétre, vasárnap d. e. teltizenegy órakor a vármegyeháza nagytermében, kegyeletes ünnepséget tart áldott emlékü *Erzsébet* királynénak egykori névnapjának évfordulóján. Az ünnepség műsorát szavaltok, zene és énekdarabok fogják képezni. Magyarország Nagyszonyának érdemét *Horváth* Sándor főgimnáziumi tanár t barátunk és munkatársunk fogja méltatni. Az ünnepségre a szülőket és a nevelésügy barátait az igazgatóság külön Meghívók-kal is invitálni fogja.

— **Ahová Stefániát várják.** B. Olasz mellett, *Lónyai* Elemér gr. tündéres kastélya irányában, a vasuti megálló hely mellett, a M. A. V. nyakra-főre épített a nagyobb szabású állomást, mely, a mint jelek mutatják, már nem sokára elkészül és *Stefánia* őfelségének kiszálló állomása lesz.

— **Személyi hírek.** *Szieber* Ede kir. tan. kerületi főigazgató főgimnáziumunk meglátogatására f. hó 10-én délelőtt Munkácsról Satoralja-Ujhelybe érkezett. — *Finkey* Ferenc dr. s.-pataki jogtanár, t. barátunk és munkatársunk, Budapesten a „Magyar Jogászegyesület”-ben tegnap, f. hó 11-én, „Az esküdtzékéről az új magyar bünyádi eljárásban” előadást tartott. — *Pethő* János állami iskolai tanító Gálszécsről a vall. és közokt. min. a pozsonyi kir. tanfelügyelő mellé rendelt be szolgálatára.

— **Eljegyzés.** *Dókus* László vármegyei aljegyző, ma tartja eljegyzése ünnepét *Payzssoss* Anna kisasszonnyal, *Payzssoss* Andor nyug. árvaszéki elnök és néhai neje *Szemere* Mária szeretetreméltó szép leányával. Boldogság és szerencse kísérelje a szerető szivekben kelt szép frigyét!

— **Kinevezés.** *Salamon* Herman kassai törvényszéki napidijas a gálszécsi járásbíróiárronokká nevezetett ki.

— **Előléptetés.** A pénzügymin. *Moldoványi* Gézá, az ujhelyi kir. adóhivatal pénztárosát a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába előléptette.

— **Az 50-ik év emlékére.** Sárospatakról írja alkalmi tudósítónk: *Dókus* Gyula csász. és kir. kamarás, főiskolánknak közszeretett világi algonok, abból az alkalomból, hogy a mult hó 15-én töltötte be életkorának 50-ik évét, megemlékezett a s.-pataki „Alma mater”-ről is és főiskolánk számára egyezer korona alapítványt tett. — A szép tett önmagában hordja legszebb dícséretét!

— **Törvényszéki mulatság.** Lapunk multi számában említettük, hogy a királyi törvényszék bírói kara minden hó első szombatján társasösszejevetelt fog rendezni. F. hó 4-én volt egy ilyen társasvacsera, melyen a kir. törvényszék, ügyészség s a vidéki bíróságok tagjai is szép számban jelentek meg; a társasvacsera után tánc következett, mely a legjobb kedélyhangulatban a reggel felé végződött. A jelen volt hölgyek közül a következőket jegyezte fel tudósítónk: *Bariss* Arpádné, *Ehlert* Gyuláné, *Görgey* Béláné, *Görgey* Gyuláné, *Hornay* Béláné dr.-né, *Matyasovszky* Kálmánné *Sárika* leányával, *Major* Iлона, *Stépan* Gézá és *Wieland* Lajosné.

— **Országos vásár.** Az ujhelyi ugy nevezett „Imre vásár”-nak pompás idő kedvezett. Meg is látszott ám ez a vásárban, mert ugyancsak népes volt. Az idegeniparosok, különösen a szabók, szokatlanul nagy számban rakodtak ki, most lévén az ő szezonjuk és mondhatni, hogy aránylag legjobb vásárt ők csaptak. A baromvásár nem volt sikerült, mert 2403 darab marhából mindössze csak 526 kelt el. A lóvásár mint mindig, ezuttal is hitvány volt, mert csak 275 darabot állítottak ki, miből eladtak 132-öt. Ezen kívül esekélyebb mennyiségű sertés és juh is került eladásra. Hanem mindenek felett élénk volt a *Laci-konyha*, mi elképzelhető, ha megmondjuk, hogy az előtte való napon 50 darab sertést öltek le Ujhelyben közfogyasztásra. Lopás a vásárban nem történt, mert a rendőrség a keresetre jött zsebeseket jó előre dutyiba tette.

— **A könyörület szívi emberekhez!** Annak idején körülményesen megirta levelezőnk azt a borzasztó katasztrófát, a minek következtében *Mandlovics* Mór felesége, két gyermeke tűzhalált haltak éshogy a petróleum meggyuladása következtében *Mendlovics* Mórnak házi-kőja összes ingósaival együtt a tűz martaléka lett a f. évi szept. hó 11-én Világ közséjben. A szerencsétlen *Mendlovics*, ki a katasztrófa e'ött jó módna örvendett, most koldulva kéregeti mindennapi kenyerét. Felkérjük érdekében a könyörület szívi embereket, hogy a minden szájalomra méltó szegény öreg *Mendlovics* számára némi pénzbeli segédelmet adományozni és a neki szánt adományokat a honnmai j. főszolgabirójához eljuttatni kegyeskedjenek!

— **Eljegyzés.** *Butykay* István lasztóci ev. ref. tanító nov. 2-án, Mihályiban eljegyezte *Kálniczky* Margit kisasszonyt, néhai *Kálniczky* János volt mihályi ev. ref. esperes-lelkész özvegyének kedves és szép leányát.

— **A s.-a.-ujhelyi kölcsönös önségélyző hitelszövetkezet** alakuló közgyűlését ma d. u. 2 órakor a városháza tanácstermében tartja meg; ez alkalommal állapítják meg az alapszabályokat és választják meg az elnököt, igazgatóságot és felügyelő-bizottságot.

— **Vadászat.** *Székely* Elek polgármester t. barátunk nyir-bogdányi birtokán nagy vadászatot rendezett, melyen a meghívott szabolesi urakon kívül résztvettek *Matolai* Etele alispán, *Arnótfalvy* István ezredes, *Arnótfalvy* Tivadar vm. főpénztáros, *Arnótfalvy* Emil ellenőr, *Löcherer* Lőrinc dr. vm. főorvos és *Staudt* József főispáni titkár. A két napig tartott vadászaton terítékre került 50 darab füles, 12, f. golyó, 8 vadkaesa és 2 fácán. Mondanunk sem kell, hogy a vadászok mindannyian a háziurnak valónak legszivesebben látott vendégei.

— **A parnói ujonnan épülő templom** tornyára f. hó 5-én helyezték fel a keresztet. Az ünnepies aktusnál jelen volt *Andrássy* Géza gr. orszgy. képviselő, *Jablonszky* Ferenc budapesti műépítész, a templom tervezője, *Hiszem* Kálmán rk. esperes és többen.

— **Időjárás.** A tartósan szép, szinte tavaszias idő a legutóbbi napokban esősre, borongosra fordult.

— **A két tacsó** *Kunhegyiné* Bella, bájos és kedves igazgatónénk jutalomjátéka lesz szombaton, f. hó 18-án, mely alkalommal a „*Két tacsó*” kerül színre. Az igazgató, tekintettel a rendkívüli érdekes előadásra, gyönyörű új kiállításal hozza színre az életképet. Érdekes látványosság lesz benne a nagy havazás, mely a két tacsót Páris kültelein belepi. A rendkívül érdekesítő darabban egymást érik a hatásos, szép jelenések s eléggé jellemzi az életképet az óriási siker, mely Európa minden színpadán kísérté. Párisban az *Ambigue* színház *ezerszer* adta egyfolytában. A budapesti népszínház csak az idén szerezte meg s már is hatvanzor hozta színre. A darab előadásában társulatunk egész elsőrendű személyzete részt vesz.

Folytatás a II-ik mellékten.

— **Nagy zsebtolvajlás.** Grünfeld Samu apáti kereskedő ma egy hete este, az országos vásárt megelőző napon, panaszt emelt a rendőrségnél, hogy a vasuti állomáson a kijárásnál, a nagy tolongás közben 710 forintot tartalmazó tárcáját mellényéből kivágták. **Bogyay Béla**, a helyszínen jelen volt rendőr-alkapitány, a nyomozást azon melegében fogatosította, azonban semmi eredményre nem jutott. A lopást minden valószínűség szerint nem egy, hanem több egyén követte el és pedig azok közül az ügyes utazó zsebtolvajok közül valók, a kik különösen az utóbbi időben oly gyakran fosztogatják ki az utazókat. Elvégre ezek ellen a gazemberek ellen a közbiztonság közegéi csaknem tehetetlenek s azok is lesznek addig, míg a vasuti és mozgó rendőrséget országosan nem szervezik. Egyébként a nyomozásnak a legkiterjedtebb körzés dacára eredménye még máig nincs.

— **Ünnepelt mozdonyvezető.** Hogy a magyar államvasutak alkalmazottjai mennyire tisztelik és megbecsülik egymást, bizonyosága volt az a banket is, melyet a 42 évi szolgálat után nyugalmába vonuló **Ováry János** mozdonyvezető tiszteletére rendeztek a magyar államvasut új helyi hivatalnokai és alkalmazottai e hó 6-án a Vadászkiút étkezőtermében. Az állomás, a fűtőház, a műhely és az osztálymérnökök főtisztjei, a hivatalok személyzetével s a pályatársak számos felköszöntővel, vidám hangulatban késő éjjelig mulattak a szép alkalommal együtt s így ünnepelték a derék férfit, ki nehéz pályája után valóban jól megérdemelt nyugalmát élvezte.

— **Gyógyszertár önállósítása.** A belügyi kir. miniszter az o-liszka fiók-gyógyszertár önállósítását elrendelte és a felállítás jogát **Evva Lajos** gyógyszerésznek adományozta. — Itt említjük föl, hogy a Szeresdre kért második patika felállítását a miniszter nem engedte meg.

— **Kutba esett.** Legyes-Bényén f. hó 5-én délelőtt 11-óra tájban Szabó Andrásnak öt éves leánya elment a szomszédba, Kobzos Mihály udvarába, hol egy izraelita család is lakik, ki behívta, hogy tegyen a tűzre; majd egy kis rocskával lement a kertben levő kúthoz vizért; hogy hamar megjárja, szaladva ment; a kut szélén azonban egyensúlyt veszítve bele esett, honnét csak 10—15 perc múlva vették ki. Az életre ébresztése iránt tett kísérletek már nem segíthettek rajta. A helyszínen megjelent orvos csak a halált konstata. Harmad nap, 7-én reggel 9 órakor, volt fővényes fölboncolása a hullaházban. A szőlők fájdalma nagy. r. l.

— **Völegényhajtsza.** Ez a címe egy élénk, kedves kis vigjátéknak, mely e hó 16-án kerül színre színházunkban. A darab szerzője városunk egyik előkelő tisztviselője, ki példás munkaszeretete és hivatali ügybuzgósága mellett a muzsáknak is tömjénez. Mi a kis kedves, élénken megírt „honi termék” is nerjük s már előre is diésérhetjük szép kompozícióját, élénk ötleteit, mulattató helyzeteket. Társulatunk már szorgalmasan tanulja a „Völegényhajtsza-t”, melyet maga az igazgató rendez előadás alá.

— **Eladó szőlő.** S.-A.-Ujhelyben a Közép Szárhegyen egy jól megrirolizott, teljesen bekaróztott, sima gyökere ripáriával beültetett, 1600 db. ültetvényt magában foglaló s fél hold kiterjedésű szőlő, préházzal együtt; — továbbá ugyanazon hegyen, az előbbi szőlőtől néhány lépésnyi távolságra eső, felerészben rigolizott 2 hold kiterjedésű szőlőkertek a legutányosabb árban szabad kézből eladók. — Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

— **Miként lehet a táviratok elveszése és elferdítése ellen védekezni?** Az államkincstár a „Táviratüzleti Szabályok” 6-ik §-a értelmében nem vállal felelősséget és jóállást azon károkért, melyek a táviratok elveszése, elkeresése, vagy elferdítése következtében támadhatnak. Gondoskodott azonban arról, hogy a táviratozó közönség táviratainak kézbesítéséről, a címzett hozzájárulása nélkül, meggyőződhessék illetve táviratát az elferdítés ellen biztosíthassa. Minthogy a módozatokat a nagy közönség a mint a tapasztalat mutatja, nem igen ismeri, azokat a közönség érdekében alább közöljük. 1. Ha a táviratot küldő egyén arról akar meggyőződést szerezni, hogy távirata tényleg kézbesítést szenvedett, ezt két féle módon érheti el. Nevezetesen kaphat arról értesítést távirati uton vagy postán. Előbbi esetben táviratának címe elébe („P. C.”) jelzöt ír és a távirati értesítésért 10 szavú távirat díjának megfelelő összeget fizet, utóbbi esetben pedig a cím elébe („P. C. P.”) jelzöt ír és a postai értesítésért 25 krt. fizet. 2. Ha táviratát az elferdítés ellen kívánja biztosítani a cím elébe: „(T. C.)” jelzöt ír, mely esetben távirata tartalmát az összes kezelő hivatalok egymás közt összeolvasás által egyeztetik. Az összeegyeztetésért az eredeti távirat díjához 1/4 részt kell fizetni.

— **Táviróhivatal megnyitás.** A honnoma—szinnai táviróhivatal, mint tudósítónk írja folyó hó 11-én a közhasználatnak átadott. Fontos közgazdasági és sztratégiai érdekek kívánták e vonal létesítését, a mely főispánunk esüggedetlen közbenjárásának köszönheti felállítását.

— **Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik** özv. Malártsik Györgyné fűszer és vegyes üzletében Sátoralja-Ujhelyben.

— **Ötödik magy. kir. osztályorszájék.** Az előtünk fekvő sorsolási tervezet szerint a ötödik osztályorszájék első osztályának húzása november hó 16 és 17-én lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmesztetjük, a Török A és Társa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert céget azért ajánljuk, mert ez szigoruan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna istenasszony különös kegyével árasztotta el e céget, mert értesülésünk szerint ezen bankház eddig több mint két és fél millió korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyereségek száma nagy és sorsjegyek árai az I. osztályhos — a következők: egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr., egy nyolcad 75 kr. — A ki tehát a szeresének kezét akar nyújtani forduljon bizalommal Török A és Társa főelárúitókhoz Budapeston Váci körút 4.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerről lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, esiptájdalom, fejfájásnál, közhvényneél, esznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuknak bizonyultak, sőt járványkórnaél, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyu t. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használható bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt, üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraitmból rendeltek. — Ft kete, fehér és szines, — a legdivatosabb szövés szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.** — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragsztandó — 1.

Irodalom.

Olesó Könyvtár Nines a magyar gyűjteményes vállalatok közt egy sem, mely népszerűsége vetekednék a Gyulai Pál szerkesztette Olesó Könyvtár-ral. Ezek a kitűnően megválogatott, esinos nyomású füzetek felölelik a világirodalom és hazai litteratura egész gazdag körét. Uj számai ékesen tanuskodnak arról Klasszikusaink közül Tompa Mihályt vezeti be a vállalat, költői munkásságának első híres gyűjteményével: Népregél-vel (1133—35. sz.) és „Ragóivel” (1139—41. szám), melyek tudvalevőleg megindították a negyvenes évek nép-nemzeti irodalmának fényes korszakát. Vörösmarty, e kinek kisebb eposzait adja közre a vállalat, most a gyönyörű Cserhalom-mal szerepel (1138. sz.) Tinódy Sebestyén verses kónikája Budai Ali basa históriája (1130. sz.) költői érték szempontjából lantos krónikásként legjobb munkája, melyhez Szilady Áron, a régi magyar költészet érdemes búvára irt magyarázó jegyzeteket. Egy igen kedves népszimű, Berezik Árpád Postás Klári-ja tölt be a vállalat, költői munkásságának a modern német drámairodalmát Sudermann János fordításában a képviseli (1144—46. sz.) Várad Antal jeles fordításában. Sophokles örökszép tragédiájának a Trachisi nőknek (1131—32 sz.) fordítását Csiky Gergely avatott tollából kapjuk. Berezevichy Albert, a Szabad Lyceomban előadott népszerű értekezéseit adja közre a Parlamentekről című füzet (1142—43. sz.) mig Wertheimer Ede Az 1811 12-iki magyar országgyűlést tárgyalja, (1126—29 sz.) a nemzeti törekvések ez első nevezetes küzdőterét. Az Olesó Könyvtár egyes száma 10 kr. és méltán megérdemli azt a népszerűséget, melyben immár negyedszázadja, hogy része van.

A törvény olyan betű, a mely parancsol. Már Arisztotelész megmondotta, hogy az ember társas lény. A társaság kötelező elve: a törvény. Minden népnek vannak törvényei, mihelyt néppé egyesült. Románok jutott a dícsőség, hogy a modern jognak alapját vethette. Ennél az élesezű hígadt, meggondolt, összetartó népnél fejlődött ki először a köz-nek nagyobb mérvű tudata, — s ezzel ki kapcsolatosan a törvények tisztelete. A legelső írott római törvényekről bőven és érdekesen szól a Házy Képes Világtörténet most megjelent 44. füzete. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet tanár, a görögökről szóló kötet szerzője Gyomlay Gyula dr. akadémikus. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 ft; füzetenként is kapható 30 krt. árval. Megjelen minden hétenegy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18) s minden hazai könyvkereskedés utján)

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők.

Közgyűlésünk.

(Folyt. és vége.)

A választmányba a megüresedett 3 helyre Lengyel Samn homonnai, Balogh Kálmán sárospataki és Kiszély Bertalan jajhalmi t. társak lettek beválasztva.

Az alapszabály revízió tárgyában a közgyűlés elnök jelentését, mint a választm. határozatát magáévá téve, a napirendről levétett.

Beregszászy István indítványára a névmagyarosítás érdekében megindított mozgalom nagyobb erővel folytatva lesz s az elnök felhívást intéz a tagokhoz e fontos nemzeti misszió ügyében.

A következő közgyűlés helyeül Szerenes lett a közgyűlés által elfogadva.

Ertl Heribert tagtársunk „A tanítótestületek működéséről” irt és a közgyűlésen felolvasásra szánt dolgozata az idő rövidsége miatt fel nem olvastatott, annak e rovatban való közlése kéretett.

Miután még köszönetet mondottunk Zemplén-vármegye alispánjának a terem átengedéseért, Hodossy Béla elnöknek pedig a tanácskozás tapintatos vezetéséért, megzendült ajkunakon a magyarok legkedvesebb imája:

„Isten áldd meg a magyart!”

Igy folyt le a tizenharmadik közgyűlés! És itt le is tehetném a tollat, ha a szellemi táplálkozás után nem vonultunk volna a fehér asztalokhoz, hogy jól tartsuk a mi megéhezett és szomjuhozott testünket. Itt sem voltunk ám szükiben a szép gondolatoknak.

Elsőnek itt is Hodossy Béla mutatta magát, poharat irtívén Wlassics minster egészségére. Utána megeredt a szó annyira, hogy már-már adót vetettünk reá. Vágó Gyula Nemes Lajos tanfelügyelőért, Berecz Károly Dezsőért, Andrejkovics Pál Schneiderért, Schneider a tanítókért, Beregszászy István szintén a tanítókért ivott áldomás poharat. Nemes Lajos tanfelügyelő, egyik pohárköszöntőjében a kartársi szeretetről emlékezett meg. Ez, ez, Uraim! Ezt jegyezzük meg jól, mert ez az a jel, a melyben mi győzhetünk! Ha szeretet nincsen bennünk, olyanok vagyunk, mint „a zengő ére és a pengő cimbalom.” A szeretetben egygyé kell lennünk. Ebben van a mi szabadságunk, egyenlőségünk és testvériségünk. Ha szeretjük egymást, akkor él nálunk az a sokszor emlegetett *testületi szellem*; ha nem, akkor érdekből vagyunk egy testnek a tagjai csak és akkor annak a testnek nincs élete, mert meghal, mielőtt élt volna. A kartársi igaz szeretet legyen közöttünk az aranykapocs, akkor élni és munkálni fog ez az egyesület, mig reá a tanügynek szüksége van.

Majd el is felejttem, a miről beszéltem. Igen, igen! Vittről meg Schneiderről akartam még szólni. Ők voltak a kovászok, ők élesztettek és megnevetettek bennünket az ebéd idején élces töstokkal: éleszsűk — akarom mondani — éltesűk hát mi is őket. Eljenek!

Hűtlen krónikás lennék, ha — a mint hogy majd egy is történt — elfelejteném, hogy Gaál Endre előbb Hodossyt, majd az öreg Csécsy bácsit éltette, Szikolya Antal szintén ivott, de hogy kiért, arra bizony már nem emlékezem*)

Köszönetet kapott továbbá Kulcsár Ferenc az ebéd főrendezője, de igazában Bock érdemelte az elismerést kitűnő, izletes és kiadó ebédjéért.

A közebed után egy 4 óra felé majdnem az egész társaság Nemes Lajos tanfelügyelővel élén megtekintették a szép berendezésű „Dohánygyár”-at a gyári igazgatónak szives vezetése mellett.

Az esteli vonatoknál „le is ut, fel is ut” bucsut vettünk egymástól a legközelebbi gyűlésig.

A szeretet Istene legyen velünk!

Fabián István.

Szabad-e az értelmi képzést siettetni?

A civilizációval egyetemben fejlődik a tanügy. Az iskolák száma mindig több és több lesz; azok felszerelése mindig tökéletesebb; a módszer mindig jobb és jobb, csak a társadalom nem akarja megérteni, hogy a gyermeki értelem-fejlesztésének is meg van a maga ideje.

„A madár nem télen költ, midőn minden megfagy és megdermed; a kertész sem ültet télen.” „A gyermek nem nevelhető csecsemő korában, az értelem gyökere akkor még mélyen pihen.”

Mily esodálatos! Comenius ezt 300 esztendővel ezelőtt megmondta s a társadalom még ma sem látja át kellőleg e mondatok mély értelmét és fontosságát. Azonban tulságba megyek, ha azt mondom, nem látja át, de hogy nem, sokan átlátják s még sem tesznek a szerint, mert hát az atyai, vagy anyai hiúságnak mi hizeleg jobban annál, ha az ő kis fia már oly sokat tud.

Ismerek egy fiatal embert, a ki nem rég került ki a középiskolából. Jóindulatu eszes volt gyermekkorától fogva, de volt egy hibája, az, hogy fiatal volt; a miről ő nem is tehetett. Első fia volt az apjának, önként érthető tehát,

*) Hát a metafizikáért, meg Dezső Lajosért, az elmelet és gyakorlat nagymesteréért. R.-vezető.

hogy az apa siettette gyermeke tanítását. A népiskolában még nem érezte talán annyira a fiatalságának hátrányát, hanem annál nagyobb veszély lett az rá nézve a középiskolában, úgy annyira, hogy itt fiatalságból származó megmondhatatlansága végveszélybe sodorta volna, ha a jó Isten s egy tanárának atyai gondoskodása meg nem menti. — Ez a példa nem mese, megtörtént s nem is olyan régen.

Sokszor majdnem ellenkezőt érnek el a szülők, ha gyermekek értelmi képzését siettetik. Valamint a természet „nem kényszeríti a madárkát, hogy elhagyja a tojást, mielőtt annak tagjai kialakultak és megerősödtek; repülésre sem készíti, míg meg nem tollasodott:” úgy a szüle se készítse gyermekét arra, „a mit annak kora és elméje meg nem bír, a mi után nem vágyakozik.”

Ifj. Berecz Károly.

Véglegesítés. Kaufman Ármint a s.-a.-ujhelyi anyahitközségnél ideiglenes alkalmazásban volt tanítót az iskolaszék a napokban tartott gyűlésén állásában véglegesítette.

CSARNOK.

Anyám.

Halovány esillag van
Felettem az égen,
Anyám képét látom
Annak közepében.

Aggódva tekint le
Kóbor gyermekére,
Hogy a szegény árvát
Búbánat ne érje.

Hogy meynyit szenvedek
Ne tudja meg soha;
Köny lenne belőle,
Arcemra hullana.

Kunhegyi Miklós.

Az utolsó virág.

Parányi szirmait kitarva,
Teng egyedül, miként az árva:
A völgy deres gyepén.
Lehullt levél susog körötte
És bús avar zizeg fölötte,
Szegény virág szegény!

Körülte dúl a nagy enyészet...
A dal, a fény, oh, elenyészett,
Ködös, komor a lég.
Nem csillogó a nap sugára,
Halottas a föld tar határa,
Csak ő vár utra még...

Miként a táj, oly bús a lelkem,
Jaj! és van is miért kesergeni
Sorsomnak éjjelén!
S a szív mélyén küzd esüggedetlen
Az enyészet hatalma ellen
Az utolsó remény.

Máthé Miklós.

Két magyar lapszerkesztőhöz.

S.-A.-Ujhely, nov. 8.

Ha elvről van szó, vérig küzdjétek,
A „magyar juss”-ból ne engedjétek!
De semmiségen — színész-ruhák —
Magyar lapok ne veszekedjétek!...

Egymást lerántva gúnynyal illetni
Csak annak szabad, ki megsértett.
A színész-ruha, a színbírálat,
Hogy sérthetne meg — kérlek — titeket?!

„Maradjatok csak tárgyilagosaok,” —
— Közönségek kér így általam —
Hisz' egy ironak vitatkozásra
Van elég tárgya, oka, számtalan.

Ne „muesai lap,” ne a „megvetés”
Legyen a fegyver, melylyel küzdjétek, —
Nem hallottátok: az mindig nagyobb
A ki engedni, tűrni képesebb.

Ha vitát kezdtek, érdemes legyen
A tárgy, az eset, melyért tollatok
Porondra lépni, megküzdeni kész.
Gúny, megvetéstől óvakodjatok!

Üssetek gonoszt, a honarulót,
Mindenkit, a ki magyar érdeket
Letörni szolgál az idegennek!...
— E gazoknak ne kegyelmezzetek...

De a magyar lap egymást ne bántsa!
— Van itt kit ütni — csak szétnéztek, —
Személyes vita még elriasztja
Kevés olvasóközönségeket...

Ma a lármától mindenki szalad,
— Nézzétek a transzváli harcteret —
Hol az öszvérek ángol ágyukkal
Segíték meg a burgherezeket...

Egy kicsit mi is öszvérek vagyunk...
Német sógor következményei*)
Okuljunk hát az ángol öszvéren...
Igy hágnak fel a lap részvényei!

Id. Bajusz József.

Közgazdaság.

A vármegye területén lévő pénzintézetek. mint lapunkat értesítik, kiküldöttjeikkel S.-A.-Ujhelyben f. hó 26-án értekezletre gyűlnek össze. Az értekezlet összehívóinak az a vezéreszméje, hogy a kassai ipar és kereskedelmi kamara területén működő pénzintézetekre kiterjesztendő mozgalom s illetve az életbeléptetendő újítások formáját közös egyetértéssel megállapítsák. A mozgalom élén Dókus Gyula es. és kir. kamarás, a s.-a.-ujhelyi tak. pt. elnöke áll.

Városi és községi ügyek.

* **Adóösszeírás.** A s.-a.-ujhelyi r. t. városnál a jövő évi adóösszeírások most vannak folyamatban. A nagy adathalmaz összegyűjtése több hetet fog igénybe venni s ezen fáradságos munkát, kisegítő erővel, maga az adóügyi tanácsos, Rakmányi János végzi.

* **A villanyvilágítási részvénytársasággal** a város polgármestere megkötötte a szerződést, a melynek értelmében az utcai világításra szolgáló lámpák száma tetemesen fog emelkedni. Ugy halljuk, hogy a részvénytársaság már a jövő hét folyamán hozzá fog a munkálatokhoz és még ez év folyamán be is fejezi azokat úgy, hogy a jövő év január 1-től a város világítása kielégítőnek lesz mondható.

* **A munkások érdekében.** Általános a panasz, hogy a s.-a.-ujhelyi államvasuti gyártelep munkásai, miután a munkaidőt 5-6 órára redukálták, a legnyomasztóbb anyagi helyzetben vannak családjaikkal együtt. Többen, hogy megélhessenek, Amerikába szándékoznak vándorolni. A tanács kérelmet intézett a vármegye közigazgatási bizottsághoz, amely rámutatván a nyomorra, kérte, hogy a kereskedelemügyi minisztert kérje fel, miszerint a *megélhetés* szempontjából állítsa vissza a régi munka-időt, amidőn is a munkások legalább annyit kerestek, hogy övéiknek mindennapit biztosítva látták. A közigazgatási bizottság magáévá tette a dolgot s meleg hangon irt fel a miniszterhez. (L. Várm. ügyek rovatában is. Szerk.)

* **Épület- és műfa-eladás.** S.-A.-Ujhely r. t. város az idei és jövő évi vágás alá kerülő erdejében lábon álló, gyönyörű tölgyfaszálakat nyilvános árverésen eladja. Az árverés minden szerdán d. e. 9 órakor veszi kezdetét a helyszínén, az erdőben. Több község jelentkezett már ilyen épület- és műfának való tölgyért. A közügy érdekét véljük szolgálni, ha erre a körülményre az érdeklődőket figyelmeztetjük.

* **Színházunk** átulakítására vonatkozó előmunkálatok már annyira haladtak, hogy a részletes tervek és költségvetés pár nap alatt elkészül. Voyta Adolf műépítész a mult hét folyamán két napig időzött itt s ez idő alatt a legapróbb részletekig elkészítette a felmérést.

* **Vizvezeték.** Mint lapunk előző számában említettük, S.-A.-Ujhely vízvezetékét szándékozik építtetni s erre vonatkozólag pályázatot irt ki, amely a f. év nov. 10-én járt le. Négy ajánlat vehető figyelembe. Ezek közül egy teljesen kész tervvel és költségvetéssel van felszerelve. Amint halljuk, legközelebb megkezdik ezeknek is a bizottsági tárgyalását.

Kiürítendő helységek. A törvényszéki épületben a betöltött helyiségeken kívül még több helyiség van, melyek egészségügyi szempontból kifogás alá esnek. Ezekre nézve az orvos-rendőri vizsgálatot a tanács már elhatározta s annak foganatosítása, bizottságilag, a jövő hét folyamán fog megtörténni.

*) E napokban olvashattuk, hogy egy paraszt a j-bíróság eleibe magával vitte be nem idézett „kiskoru fiát” is. A j-bíró kérdezte tőle, hogy: ezt minek hozta magával? „Azért” — felelt a paraszt — „mert az idézésben itt van írva: *következményeivel*, ez pedig az én következményem, mert én télem származik és ő fog én utánam következni.” B.

* **A rendőrségi épület kibővítése.** A színház átulakítása folytán a városházán két hivatalos helyiség a színházhoz fog esatoltni. A polgármester ennek folytán az *adógyrosztálynak* külön helyiséget szándékozik építtetni a rendőrségi laktanya udvarán. Az erre vonatkozó terv és költségvetés már készen van.

* **Fűz-dugványok.** A földmivelésügyi miniszter S.-A.-Ujhelynek több ezer darab fűz-dugványt küldött, amelyek a vágóhídi Ronyvarton fognak elültettetni.

* **Alapító oklevél.** Dókus Gyula es. és kir. kamarás, Zemplén-vármegye főjegyzője, egy 1000 koronáról szóló alapító-levelet tett le S.-A.-Ujhely városnál. Ezen alapító-oklevél értelmében az alapítvány kamatai a sárospataki főiskolában érettségizett legjobb tanulóknak adandók. Ha ez az iskola megszűnnék, az alapítvány a s.-a.-ujhelyi ev. ref. egyházzé, s ha netán ez is megszűnnék: S.-A.-Ujhely városé lesz.

Vármegyei Hivatalos Rész.

27101. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 fősolgabirónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A törvényhatósági utadó-hátrálékok behajtása iránt intézkedő 62661/I. számú kereskedelemügyi m. kir. ministeri körrendeletet másolatban alkalmazkodás, illetve mihez tartás céljából egész terjedelmében közlöm.
S.-A.-Ujhely, 1899. október 22.
Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister 62661/I. szám. Körrendelet. Valamennyi vármegye közönségének. Azon felmerült kérdés alkalmából, hogy „mily behajtási eljárás volna követendő a törvényhatósági utadót a vármegyei pénztárba közvetlenül fizetőkre ott, a hol külön utadóvégre-hajtó nincsen, s kire bizza a vármegyei pénztár a zálogolást és az árverést?” — a m. kir. pénzügyminiszter urral egyetértőleg mihez tartás és szoros alkalmazkodás végett, a következőkről értesitem a vármegye közönségét. Az 1890. év I. t. c. 23. §-ának 16. pontja szerint, a törvényhatósági utadók behajtása, leírása, vagy elvülése tekintetében a közdok kezeléséről szóló 1833. évi XLIV. t. c. határozatai lévén mérvadó, az előbb idézett törvény végrehajtása iránt hivatali elődöm által 1890. évi április hó 12-én 21802. szám alatt kiadott Utasítás melléklete 20. §-a szerint határozottan elrendeltetett, hogy az utadók címén felszaporodott hátrálékok az állami egyenes adóhátrálékokkal együttesen hajtassanak be. Minthogy pedig az állami egyenes adók behajtására az 1883. évi XLIV. t.-cikknek a törvényhatósági utadóra nézve is alkalmazandó 52. §-a értelmében, a községnél fizetők hátrálékai tekintetében a bíró, illetőleg községi adópénztárnok (községi vagy városi adóhivatal a közvetlen fizetőkre nézve pedig a járási fősolgabirák, illetve helyetteseik hivatva, nem szenved kétséget, hogy azoknak hátrálékait, a kik utadójukat a vármegyei pénztárba közvetlenül kötelesek fizetni, a most nevezett pénztár a zálogolási és árverés, vagyis az egész behajtási eljárás foganatosítása végett az illetékes járási fősolgabirához köteles fordulni. A helyes egyöntetű eljárás biztosítása érdekében felhívom ennél fogva a vármegye közönségét, hogy a vármegyei számvevőség a 100 ft-nál több utadót fizető vagy ebből tartozásukat közvetlenül a vármegyei pénztárnál fizetni kötelezett feleknek tartozásaikról szóló hátrálékai kimutatásait solgabirói járásonként elkülönítve, minden évnegyed második havának utolsó napjáig küldjék meg a járási fősolgabirák, illetve a rendezett tanácsú városok polgármestereinek, a kik köteleztessenek az utadóhátrálékokat, a kir. adóhivatalok által szintén ezen időben kimutatott közvetlen fizetők egy éves adó hátrálékai-val együttesen behajtani, illetve a zálogolást és árverést az utadó-hátrálékokra nézve is az egyenes adók és ezek módjára behajtandó egyéb kincstári tartozásokkal együtt és egyszerre foganatosítani. Önként következnek, hogy ily esetekben a felszámítandó behajtási illetékek az államkincstárt illetik ugyan, de viszont az utadónak külön való behajtásából felmerülő kölcségek sem fogják terhelni a megyei pénztárakat, illetve azon utadóalapot, mert a solgabirák, illetve solgabirói végrehajtók évnegyedéknél uti számlájában az összes hátrálékok behajtása körüli kölcségek együttesen lesznek a kir. pénzügyigazgatóságok által érvényesítve, s az egyenes adó behajtási hitel terhére utalványozza. Minthogy pedig tudomásom szerint egyes vármegyék az utadó-hátrálékok behajtására külön végrehajtókat alkalmaznak, tehát az utadó hátrálékokat az egyszerre esedékes állami adóktól elkülönítve hajtják be, holott az említett állásokra a fentiek szerint egyáltalában nincsen szükség, a követett helytelen gyakorlat pe-

dig az előbb idézett 21802/890. számú végrehajtási Utasításban elfoglalt egyedül helyes álláspontja és az Utasítás határozott rendelkezéseivel egyenesen ellenkezik; mert továbbá az államkincstár érdekeire való tekintettel egyáltalában meg nem engedhető az, hogy az állami egyenes adónak, mint elsőrendű köztartozásnak beszedése és behajtása mellőztessék: egy bár szintén fontos, de minden esetre alárendeltebb természetű köztartozás a törvényhatósági utadónak az állami adótól elkülönítve külön időben és külön közegek által való behajtását a jövőre nézve el kell tiltanom. Felhívom ennél fogva a közönséget, hogy a mennyiben az előbbi pontban foglalt rendelkezésem a közönségre bármelyik részében is vonatkozatható, e részben a szükséges lépések haladéktalanul tegye meg s tett intézkedéséről hozzám jelentést tegyen. Budapest, 1899. október 13-án. Hegedüs s. k.

26748. 99. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Tekintetes „Zemplén” szerkesztőség!

Tudomásul vétel és közhírré tétel végett tudatom, hogy a budapesti román főkonzul f. évi 777. számú értesítése szerint a román minisztertanács f. évi szeptember hó 23-án kelt határozatával a szarvasmarháknak és ezek nyers termékének Romániába való bevitelét megtiltotta.

S.-A.-Ujhely, 1899. október 17.

Alispán helyett:

Dókus Gyula, főjegyző.

Zemplén-vármegye közig. erdőészeti bizottságától.

511. erd. sz.

Olvastattam a kir. erdőfelügyelőség f. évi 561. sz. a. kelt átirata, mellyel az 1879. évi XXXI. t.-e 17-ik §-a alá tartozó erdők őrzése ügyében az 1898. évi XIX. t.-e. értelmében kiadott 15217 számú végrehajtási rendelet szellemében Zemplén-vármegyében szervezendő erdői állomások szervezése tárgyában — hivatkozva a s.-a.-ujhelyi kir. erdőhivatal főnökének f. évi 100. sz. alatt kelt jelentésére — előterjesztést tesz.

Minthogy a felhívott végrehajtási rendelet a szükséges erdői állomások jövő január 1-ig leendő létesítését elrendeli, — a közig. erd. bizottsága kir. erdőfelügyelő előterjesztésének elfogadásával következőleg.

Határozott:

A járási erdőőrök száma — tekintettel az erdőbirtokosok nagy részt mostoha anyagi viszonyaira a minimumban, tizben állapotuk meg s ezen állások betöltése céljából a következő hirdetmény becsajátatik ki s tétetik közzé a „Budapesti Hírlap”-ban, az „Erdészeti Lapok”-ban, és a „Zemplén” vármegyei hivatalos közlönyben.

Pályázati hirdetmény erdői állásokra.

Zemplén-vármegye közig. erd. bizottsága az állami kezelésben levő erdőknél szervezett három I-ső osztályú, három II-od, négy III-ad osztályú erdői állásra pályázatot nyit.

A járási erdői javadalmazások következők:

a.) az első osztályú erdőőrök fizetése 240 ft, lakás, fa és ruha illetmény 60 ft, lótarthatvány 100 ft, = 400 ft.

b.) a másodosztályú erdőőrök fizetése 220 ft, lakás, fa, és ruhailetmény 60 ft, lótarthatvány 80 ft. = 360 ft.

c.) a harmadosztályú erdőőrök fizetése 200 ft, lakás, fa és ruhailetmény 50 ft, lótarthatvány 80 ft. = 330 ft.

A sajtóközül irandó s az 1879. évi XXXI. t. e. 37. §-ában előírt minősítést igazoló, orvosi erkölcsi bizonyítványokkal, anyakönyvi kivonattal felszerelt kérvények folyó évi december hó 10-ikéig a közig. erd. bizottsághoz címezve adandók be.

A magyar nyelven kívül a tót nyelv ismerete is kívántatik.

Az állomások az 1900. év január hava 1-től foglalandók el. Az erdőőrök egy évi próbaidő leteltével fognak véglegesítettetni.

S.-A.-Ujhely, 1899. november 6-án.

Szerviczky Ödön,

közig. biz. elnök.

Az ezen hirdetményben részletezett fizetéseket a járási erdőőrök utólagos havi részletekben a vármegye pénztárából fogják felvenni.

A járási erdőőrök fizetése ezek szerint évenként összesen 3600 ft költséget igényelvén, tekintettel a birtokosok anyagi helyzetére, az egyes községek helyrajzi fekvésére, az erdő birtokok értéke és jövedelmezőségére, az erdő birtokok két jövedelmi osztályba soroztatnak: az I-ső osztályba sorozott erdők után katasztrális holdanként 13 kr. a II-ik osztályba sorozottak után 10 kr. fizetendő.

Ezen őrzési költségek az e határozat tartozékát képező kivetés szerint fél évi részletekben a járási főszolgabírók által szedendők be, és minden fél év 1-ső hónapjának végéig a vár-

megye pénztárába beszolgáltatandók, hogy így a fizetések kiadásánál akadály elő ne állhasson.

A védkerületek beosztása a következőleg határozatik el:

- 1) A szerencs-tokaji ker. székhelye: Szerencs.
- 2) A s.-a.-ujhelyi " " S.-A.-Ujhely.
- 3) A kir.-helmecezi " " Kir.-Helmecez.
- 4) A n.-mihály-gálszécsi " " Gálszécs.
- 5) A szinnai " " Szinna.
- 6) A sztakesini " " Sztakesin.
- 7) A homonnai " " Homonna.
- 8) A mező-laborezi " " Mező-Laborez.
- 9) A varannói " " Varannó.
- 10) A sztropkói " " Sztropkó.

A s.-a.-ujhelyi kir. erdőhivatal által beterjesztett ezen állások szervezésére vonatkozó kimutatások a külön nyomtatott példányaikkal e határozat kapcsán a járási főszolgabíróknak, valamint a s.-a.-ujhelyi kir. erdőhivatal utján az erdőbirtokosoknak, utóbbiaknak azzal, hogy az ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezhetnek, kiadatik.

Kelt t. Zemplén vármegye közig. erd. bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1899. nov. 6-án tartott ülésében.

Szerviczky Ödön s. k.,

közig. erd. biz. elnök.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város polgármesterétől. 7957 I/99. sz.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXII. t.-c. 33. §-ának rendelkezéséhez képest a választás alá nem eső képviselőtestületi tagok névsorának az 1900. évre történendő kiigazítására választott küldöttség S.-A.-Ujhely r. t. város legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagjai névsorának kiigazítását a f. év november hó 16-ik napján d. u. 2 órakor a város háza kis tanácstermében tartandó ülésén fogja eszközölni.

A midőn ezen ténykörülményt szabályszerű módon közhírré teszem, figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a küldöttség ülése nyilvános és azon érdekeinek megóvása szempontjából a legtöbb adót fizetők megjelenhetnek.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1899. nov. 10.

Székely Elek, polgármester.

4399. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől

Felhívás

az állami tanítóképezdei s polgári isk. tanár, ugyszintén az áll. elemi iskolai tanító urakhoz.

Felhívom a tek. tanár- és tanító urakat, hogy féláru vasuti menetjegyre jogosító areképes igazolványuk meghosszabbítása, illetőleg az 1900. évre leendő érvényesítése iránti hérvényeiket 50 kr. készpénz és 5 kros postabélyeg csatolása mellett f. hó 25-ig hivatalomhoz okvetlenül be-terjeszteni sziveskedjenek, mert a később érkezetteknek gyors elintézését kilátásba nem helyezhetem.

S.-A.-Ujhely, 1899. november 3.

Nemes Lajos,

kir. tan. tanfelügyelő.

6202. I/99. sz. A tokaji j. főszolgabírájától.

Körözesek.

I.

Trembeczki Katalin regécz-háromhutai lakos részére, állítólag Tolesva város előjárói által ezeltől mintegy 6 évvel ismeretlen szám alatt kiadott cselédkönyv folyó hó 2-ik napján, midőn nevezett S.-A.-Ujhelybe utazott, a vasuti kocsiban maradt s az a mai napig meg nem került.

6241 I. 99. sz.

II.

A folyó évi november hó 4-ére viradó éj-jelen a tarezali vasuti állomás nyílt gabona szin-jéből 3 zsák buza ismeretlen tettesek áltai el-tolvajtatott. A zsákok a vasut bélyegével voltak ellátva.

Felkéretnek a társhatóságok, miszerint ezen esetet hatóságuk területén nyomozat tárgyává tenni és eredmény esetén értesítést adni sziveskedjenek.

Tokaj, 1899. november hó 9.

Füzesséry Ödön, főszolgabíró.

6549 ki/99. sz. A bodrogközi j. főszolgabírájától.

Körözesek.

I.

Folyó évi október hó 23-án 1 drb. két éves barna szőrű, széles szarvu (farán mindkét oldalon két jegy) tinó találtatott Battány községben bitangásban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy jelen körözesvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírájánál annál is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben a tinó mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t.-c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

6550. ki/99. sz.

II.

Folyó évi október hó 19-én egy drb. veres szőrű, hosszú farku, 8—9 éves kanca ló találtatott Vaján községben bitangásban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy ezen körözesvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírájánál annál is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben a kanca mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t.-c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

6634. ki/99. sz.

III.

Folyó évi nov. hó 6-án a s.-a.-ujhelyi országos vásár alkalmával egy más fél évesnek látszó fekete szőrű csikó tévedett Káger Gyula szent-máriai lakos szekeréhez és Szent-Mária községben nevezett által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy jelen körözesvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a nevezettnél annál is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben a csikó mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t.-c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

K.-Helmecez, 1899. évi november 7.

br. Fischer, h. főszolgabíró.

3371/ki. 99. sz. A gálszécsi járás főszolgabírájától.

Körözesvény.

Németh János m.-izségi lakos jelentése folytán közhírré teszem, hogy nevezettnak a f. évi november hó 8-án Gálszécsen tartott országos vásár alkalmával egy 2 éves, barna pej jegy nélküli herélt csikója elveszett.

Feltalálás esetén ide jelentendő.

Gálszécs, 1899. nov. 10.

Somossy, szolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnap,	november 12. B.-A. oltó ün.
Hétfőn,	november 13. Koszt. Szan.
Kedden,	november 14. Jukund.
Szerdán,	november 15. Lipót.
Csütörtökön,	november 16. Ödön.
Pénteken,	november 17. Csod. Gerg.
Szombaton,	november 18. Odó.

Nyílt-tér.

**KÖZPONTI
BORVIZSGÁLATI ÁLLOMÁS**

Budafok (Promontor) Budapest mellett.

Speciális berendezésű laboratorium kizárólag
bor vizsgálatok végzésére.

Tulajdonosok: Spiegel Béla hites törvényszéki vegyész;
Deutsch Cornél.

Az elemzések 24 óra alatt végeztenek.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő postája.

W. M. urnak — Mád. Az ügyről, lapzártáig, nem kaptunk bővebb információt. Levelének végső pontja olyan dologra kér, ami felülmúlja a mi erő képességünket. Azért mi kérjük az ön támogatását.

K. I. urnak — Ungvár. Beérkezett.

Sch. R. urnak — N.-Lónya. B. küldeménye sorsáról nem értesíthetjük, mert hozzánk nem érkezett.

G. F. urnak Ab-Szepsi. Addig kezdeni itten s abban az irányban, mig pl. Kassa, Miskolcz, buzditó példával, főképp pedig a dolog hírével előre nem mentek: merőben elhibázott lépés lenne. Annak idején az eszmét a legszivesebben s egész községgel propagálom. Szives üdvözlé!

S. A. dr. — Nyitra. Igen szivesen s már a jövő számban. Fogadd legmelegebb üdvözlésünket.

S. G. A 12-ik órában érkezett. Sajnáljuk, hogy a dolgot el kellett sietnünk.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Emlert Gyula.**

Hirdetések.

Bérbeadó ház.

Sebeók Antal dr. lakóháza, a kir.

törvényszék tőzsomszedságában, a jövő év április hó 24-től hat évre bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad a „Zemplén”

kiadóhivatala.

3—1

Hirdetmény.

Nagyobb mennyiségű kítűnő európai csemege, borszölő-, sima- és gyökeres szőlőoltványok kerülnek eladásra.

Valódi hegyaljai hólyagos **Furmint** ca 50,000 db. gyökeres oltvány **Portalis** alanyon, elsőrendű ezre őszi vételnél 125 forint.

ÁRJEGYZÉKET díjtalanul küld s megrendeléseket elfogad

Kiss Gyózó,

minta szőlőtelep tulajdonos Egerben, Hatvani-ut 6. szám.

Tk. 6208/1899. szám.

Hirdetmény.

Alsó-Csebinye és Orosz Bisztra községek telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikkekben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényezik 15. és 17. §§. alapján, ideértve az e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutatják, e végből törlesei keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1900. évi május hó 4-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1900. évi május hó 4-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1898. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi május hó 4-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvényi rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1899. évi október hó 12-én.

Dr. Oláh, kir. albiró.

Egy keztűs kölcsönt kér.

Ki volna hajlandó egy 26 éves házasság jelenleg mint üzletvezető, szakértő keztűsnek, ki S.-A.-Ujhelyben egy keztű- és sérvkötő üzletet akar nyitni, 300-400 frt kölcsönt adni 7-8% kamatra? Ajánlatokat elfogad

Bartizek L.

fényképész S.-A.-Ujhely.

Szobafűtésre alkalmas szalon-kőszőnet

métermázsáját házhoz szállítva

1 ft 10 krért ajánl

Klein Géza S.-A.-Ujhely.

Nagyobb vételnél árengedmény.

Fa- és kőszőn alá gyújtó 60 db. ára 16 kr.

A MALÁRTSIK-féle

csász. és kir. kiz. szabadalmazott

Patkányirtó-pogácsa

valódi csakis ezen

védjeggyel.

Ide figyeljenek bácsik, Mit talált fel Maláricsik: Feltalált egy olyan mérget, Mely kiirtja e rút férget!

Oly jó ez a találmány, Nincs már Ujhelyben patkány. Kiirtotta valamennyit Egereknek millióit.

Ártalmatlan más állatnak, Kaesa-, liba-, tyuk- s malacznak; A patkánynak halált okoz, S csak harmincz krajczár egy doboz.

Ismerik is világszert, — Manapság már e jó szert. Fogadjuk meg tanácsát, Rendeljünk hát pogácsát!!

Több ezer sima zöld oltás eladó.

A fehér bakater és gyöngy ezrének ára 90 forint.

A furmint ezrének ára 100 forint.

Az oltások jó minőségűek és fajtiszták. Megrendeléseket elfogad

Pogány Pál,

beregszási lakos, szőlő birtokos.

580,1899. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvénycik 150/99. számú elrendelő és a kir.-helmecezi kir. járásbíró V. 8/1 1899. számú kiküldő végzése által Téglás Gyula lácazi lakos javára Téglás Péter lácazi lakos ellen 100 frt tőke, ennek 1898. évi március hó 15. napjától számított 6% kamatai és eddig össesen 39 frt 42 kr. perkötség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 759 forint 40 krra becsült ló, szekér, széna, sertések, életnemű és fából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a kir.-helmecezi kir. járásbíró V. 9/3. 99. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Láca községében alperes lakásán leendő eszközésére **1899. évi november hó 16-ik** napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kiízetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentésüket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnék vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmece, 1899. évi október hó 29. napján.

Szabó Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Az upori uradalomba

1900. év január 1-re egy béresgazda kerestetik. — Az állomást elnyerni óhajtok jelentkezhetnek **Höfer Flóris** kasznárnál Uporban.

V. 345,1899. V. sz.

Árverési hirdetmény.

A'óllirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbíró V. 37/1. számú végzése következtében Dr. Moskovics Ervin ügyvéd által képviselt Izraelovics Náthán homonnai lakos javára Spiegel M. Herman alperes ellen 200 frt s jár. erejéig 1899. évi június hó 8-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján le és felülfoglalt és 559 frtra becsült következő ingóságok um. szobai butorok és felszerelések, ágyneműek, egy kerékpár és készpénz követelések nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a homonnai kir. járásbíró V. 37/4. sz. végzése folytán 200 forint tőkekövetelés és eddig összesen 36 forint krrban bíróság már megállapított költségek erejéig Homonnán végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére **1899. évi nov. hó 15-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladottnak fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosítatni fog.

Kelt Homonnán, 1899. évi november hó 3-án.

Tomory, kir. bir. végrehajtó.

Bérbe adás.

A eszmadia ipartársulat tulajdonát képező ugynevezett Czéh-koresma, a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel együtt **1900. évi április hó 24-étől** bérbeadó. A koresma jelenlegi bértől az összes berendezés átvehető, illetőleg megszerezhető — A bérlet iránt bővebb felvilágosítással szolgál **Kovalcsik János** társulati elnök.

PETÁNOVITS

Metropoles-zállóaja

Budapest, VII., Kerepesi-ut 58. szám.

A keleti és nyugoti pályaudvar közelében, a székes-főváros legforgalmasabb helyén Villamos vasut minden irányban. 118 elegánsan berendezett szoba villamos világosítással és központi fűtéssel. Személy fölönvő (lift), fürdők.

Szoba-árak 1 frt 20 krtól beleértve villamos világítást, fűtést és kiszolgálást.

A szállóban díszes étterem és kávéház van, melyek

LIPNIK J. A. ur

az Országos-Kaszinó vendéglőjének volt társtulajdonosa ezidő szerint a balatonfüredi gróf Eszterházy-féle szálló bérloje vezetése alatt állanak. Kítűnő konyha, legjobb italok és a híres

Pilzeni sör (Urquell)

kapható itt pontosan kiszolgálva.

Estéknél kítűnő ezigányzene.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzsölésékként alkalmaztatik köszvény-nél, csúznál, tagzságtásnál és meghűlések-nél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

A világos dupla márcziusi sör
felülmúl minden más sört
a bajor söröknél sokkal jobb, zamatos és nem keserű.
Próba csapolás
vasárnap reggel
a Bock éffermében.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör“ emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kivánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Eladó szőlővesszők.

Sima	zöld ojtott	furmint	90 frt
"	"	chasseles	85 frt
"	"	erdei	80 frt
Gyökeres	"	furmint	135 frt
"	"	chasseles	125 frt
"	"	Muscat. levél	135 frt
Gyökeres riparia	portalis I. a)		25 frt
"	"	II. a)	18 frt
Sima	"	I. a)	10 frt

A vessző érett egészséges szokvány minőségű faj tiszta, az alany Riparia portalis, amelyeket Dr. Szabó Gyulától kaptam tehát megbízható.

Meisels Lajos,
gyógyszerész Beregszászon.

A nagyméltóságú Báró Jósika
Sámuel s.-a.-ujhelyi pinczéje szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál **Szerveczky Ödön** uradalmi igazgató Bodrog-Szerdahelyen.

Egy nőtlen vinczellér,

ki a kertészet minden ágában teljes jártassággal bír, azonnal állást nyerhet. Ajánlatok alulírottához intézendők.

Br. Fischer Gusztáv
Gálszécs.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és
„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyumi és légtömlők.

Mindennemű **vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk** dusan felszerelt raktára.

Oliva, reepeze, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Továbbé gépsziradéok.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román csement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **cséplőkészleteket** s **lokomobilokat**, egy használt hibátlan **kazánt**.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek

Első zemplénmegyei honi butor raktár.

Értesítés.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **Rákóczy-utca Róth Bernáth-fele házban** egy, a mai kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stíli: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket raktáron tartunk.

Kivánatra bármely e szakba vágó munkát saját izlés szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

tisztelettel

Büchler Ferencz és Fia.

Jutányos árak. — Pontos kiszolgalat.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet **földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő**

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jó hírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

„Szent István“

czukrozott hashajtó labdacok.

Ezen labdacok, menten mindennemű ásványi s vegyi anyagoktól, tisztán növényi részek pora s kivonatából készítvék s teljesen ártalmatlanok. — A „Szent István“ labdacok **csikarás nélküli**, biztos hatású hashajtó szert képeznek s a kényelmes bevehetés czéljából **rózsaszínű czukorkéreggel** vannak bevonva. Kiváló gyógyhatással bírnak étvágytalanság, székrekedés, aranyér, alhasi fájdalmak s puffadás, felbőgés, elromlott gyomortól eredő fejfájás, életundor, keserű szájjíz általában mindennemű gyomorhajnál vagy ettől eredő beégéseknél.

A „Szent István“ labdaes éveken át romlatlanul áll s miután czukrozva van, könnyen bevehető. Legnagyobb előnye más hashajtó szerek között, hogy **nem csinál gyomorcsikarást, 5—6 óra múlva áll be hatása.**

Olcsósága pedig, jósága mellett vetekedik bármely más hasonló készítménnyel.

Egy doboz „Szent-István“ hashajtó labdacok
ára 15 kr.

A labdacok palack alakú fadobozokban kerülnek forgalomba és a készítő pecsétjével vannak lezárva.

Készítő hely s főraktár:

MIHALOVITS I. gyógyszerháza
a „Kigyó“-hoz

Debreczen, Főter, a városházzal szemben.
Budapesten Török József gyógyszerházaiban.

S.-A.-Ujhelyben:

Vidder Gyula gyógyszerházaiban.

Valódi Karlsbadi czipóraktár.

Halász Hermann

ezelőtt

Özv. Rózsássy Lajosné

S.-A.-Ujhely, főtér Vadászkürt épületébe.

Ajánlja

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek-czipők különlegességeit.

Nagy választék kitünő bőr és

valódi Halina csizmákban.

Egyedüli raktár urak számára a lelegezánsabb és legcélszerűbb viseletű Triumph (Diadal) és Viktória czipőkben.

Valódi Karlsbadi czipóraktár.

A legjutányosabb árakban.

A legjutányosabb árakban.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kádakat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legszilidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntödéje

KASSÁN.

Bor.

1-3 éves homoki ó-siller vagy fehér asztali bor erősség és év szerint 100 literenként 24-25-26 frt, finom pecsénye- vagy fajbor 30-32 frt. Ujbor (fejtve) minőség szerint 14-16-18 frt, pecsénye- és fajbor 20-22 frt. Nagyobb vételnél minta küldetik. A megrendelő nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségű borhoz juttatom, erről jó hírnevem nyújt kezeséget.

Szőlővessző.

Fajtiszta, háromszor permetezett, jól beérett, legjelesebb homokra való fajokban (Kövi d., Kádár, Olasz r., Erdei, Slankamenka, Mentes l., Furmint, Ezerjó, Piros és Fehér chasselas) ültetés alá 30-40 cm. hosszúra vágva 3 firtól 7 firtig. Gyökere (1-2 éves) faj szerint 8 firtól 16 firtig. 25 forint vételnél 5 százalék, 50 firtól 10 százalék, 100 firtól 15 százalék, 150 firtól 20 százalék engedmény adatik.

Nemes eperfa-ojtvány.

50 firtól 33 százalék, 100 firtól 40 százalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két-, mint a többlábúak egyaránt szeretik; kitünő palinka is főzhető belőle. Ceglédén igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna házunk, kertünk, szőlők vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birs-ojtványok.

Rendkívüli nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugáli, rias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Fajja igénytelen, betegségek és ellenségtől egyaránt mentes. Vannak rendelőim, kik ezer száma ültetik, mert rendkívül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árban értékesíthető és sokféleképpen fel is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az epernél.

Spanyol meggy, fekete.

[Pándi vagy kőrösi meggy.] Termékszáma 3000. Rendkívül nagy gyümölcsű, bőven terem, gyümölcse ízletes, szőlőre ültetve, háromszor lett permetezve, s így, ha azt folytatónál permetezzük, bőven fog teremni. Fajja egészséges, gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az epernél.

Diófa.

A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belü és könnyű törötű, 2-3-4-5 éves diófa ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az epernél.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen körte, alma, szilva, őszibarack, cseresznye, meggy, szőlő, gesztenye, lasponya magas derekú és törpe

Kiselejtezett nemes ojtványok

Mindenféle vadoncok

Kerti eszközök.

Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédreől.

Igen sok külföldi francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére gyötrő bajok és kellemetlen betegségek ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a legcélszerűbb és legjobb a

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. Váci-körút 17 szám.

S.-A.-Ujhely, nyomtatt a *Zepmlén- gyorssajtóján.

Hirdetmény.

Ő es és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik a XXI-ik magyar királyi államsorsjáték rendezése, melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékonycélokra fog fordíttatni.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 365,000 koronára rúgnak és pedig:

1 főnyeremény . . .	150,000 korona	10 nyeremény . . .	1,000 korona
1 . . .	50,000 . . .	20 . . .	500 . . .
1 . . .	20,000 . . .	50 . . .	100 . . .
1 . . .	10,000 . . .	100 . . .	50 . . .
2 nyeremény . . .	5,000 . . .	1000 . . .	20 . . .
5 . . .	2,000 . . .	6500 . . .	10 . . .

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzást visszavonhatlanul 1899. évi december 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 firtal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX., Cseppelrakpart, félemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységeben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapest, 1899. augusztus hó 1-én.

M. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Ha őszül a haja használja a

Zoltán-féle

Hair-Regenerátort,

mely nem hajfestő, de oly vegyi hatású szer, mely rövid ideig való használat után a haj eredeti színét

adja vissza.

Ára üvegenként 1 forint.

EGYEDÜL

ZOLTÁN BÉLA udvari szállító

gyógyszertárában

BUDAPEST.

V., Hold-utca és Nagykorona-utca sarkán

1 forint 30 kr. előleges beküldésével bérmentve.